

SCHLUSS MIT

23. Pražský divadelní festival
německého jazyka
23. Prager Theaterfestival
deutscher Sprache
18.11.–1.12. 2018

Závěrečná zpráva / Abschlussbericht 2018

Generální partneri Generalpartner

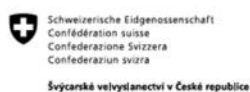
**PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG** festival získal
víceletý grant
na rok 2018
ve výši
3 500 000 Kč

Hlavní partneri Hauptpartner

Podpora Unterstützung

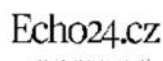
Partneři Partner

Generální mediální partneri Generalmedienpartner

Hlavní mediální partneri Hauptmedienpartner

Mediální partneri Medienpartner

Festival děkuje za finanční podporu paní Silke Horákové a panu Štěpánu Haladovi.
Das Festival bedankt sich bei Frau Silke Horáková und Herrn Štěpán Halada für ihre finanzielle Unterstützung.

Závěrečná zpráva o 23. ročníku festivalu

Záměrem organizátorů Pražského divadelního festivalu německého jazyka bylo uvést jako vždy pozoruhodné inscenace i bohatý doprovodný program.

Motto: **SCHLUSS MIT LUSTIG / KONEC LEGRACE**

Letošní **23. ročník Pražského divadelního festivalu německého jazyka** probíhal od **18. listopadu** do **1. prosince 2018**. Prestižní přehlídku nejvýraznějších divadelních produkcí z celé německy mluvící oblasti hostilo několik pražských divadel, do Prahy jsme pozvali **8 inscenací** z Německa, Rakouska, Švýcarska a Lucemburska. Všechna představení se již tradičně tlumočila do češtiny, abychom vyšli vstříc i divákům, kteří němčinou nevládnou. Po zkušenostech z předchozích let jsme většinu produkcí uvedli dvakrát, aby je mohlo zhlédnout co nejvíce diváků. Celkově jsme uvedli 12 představení v hlavním programu a 7 akcí se uskutečnilo v rámci off-programu. **Festivalová představení navštívilo téměř 4.100 diváků, což představuje více než 95% návštěvnost** (celková kapacita sálů byla 4.260 míst).

Domníváme se, že se podařilo nabídnout publiku opravdu **pestrou programovou skladbu**: Zahajovacím představením byla v neděli **18. listopadu** v Divadle na Vinohradech inscenace režiséra **Stephana Kimmiga** **Desatero přikázání (Die Zehn Gebote)** z vídeňského **Volkstheateru**, deset poutavých příběhů o hledání opory a orientace v dnešním světě. Ve třech hodinách se v inscenaci vzniklé podle filmů Krzysztofa Kieślowského setkávalo sedm herců a dvě děti ve více než třiceti rolích. Hluboký a upřímný pohled do našich životů bez patosu vyvolal u diváků většinou nadšené, v některých případech ale i odmítavé reakce.

Ve **středu 21. 11.** zavítala do Studia 1 Českého rozhlasu **Judith Hermannová**. Berlínská spisovatelka četla ze své poslední sbírky povídek **Lettipark**, která právě vyšla v českém překladu.

V **pátek 23. a v sobotu 24. listopadu** se nový multifunkční sál DOX+ stal dějištěm inscenace **Antú Romero Nuneze** **Odysea. Bloudění dle Homéra (Die Odyssee. Eine Irrfahrt nach Homer)** z hamburského **Thalia Theateru**. Inscenace je vyprávěním o Odysseových synech Telemachovi a Telegonovi: jak se spolu jako mladí muži seznámí a společně se pak vžívají do krkolomných příběhů svého otce. Přes zdánlivě bezelstné kabaretní scény a vlastní smyšlený, umělý jazyk rozvinuli herci Thomas Niehaus a Paul Schröder se strhující fantazií hru postavenou na prostředcích virtuózní grotesky. Pražské diváky tím nadchli a okouzlili zcela nebývalou měrou.

Ve spolupráci s divadlem Archa a festivalem Akcent v **sobotu 24. a v neděli 25. listopadu** uvedl festival inscenaci slovnutného švýcarského režiséra a filmaře **Milo Raua** **Five Easy Pieces** – loňského laureáta "Inscenace roku 2017", která vznikla v produkci gentského divadla **Campo**. Je možné, aby děti účinkovaly v představení o vrahovi dětí? Ve hře **Five Easy Pieces** nastínil Milo Rau vedle životopisu smutně proslaveného zločince Marca Dutrouxe i stručné dějiny Belgie. Na jevišti: děti a mladiství mezi 8 a 13 lety. Německá kritika napsala: „Tato inscenace je vzácným případem divadelního večera, který přiměřeným způsobem působí bolest a přitom vede k něčemu, čemu se dříve říkalo katarze: zpracování zármutku.“ Naše publikum s takovým názorem evidentně zcela souhlasilo a hojně a aktivně se zúčastnilo navazující diskuse, která trvala déle než představení.

V **sobotu 24. a v neděli 25. listopadu** byl na Nové scéně k vidění divadelní večer plný života, vtípu a smutku s názvem **Nekonečný žert (Unendlicher Spass)** v produkci a režii renomovaného režiséra **Thorstena Lensinga**. Román D. F. Wallace Lensing převedl na jeviště s citem pro existenciálně bezútešnou komiku předlohy a především se špičkovými herci.

Vystupovala tu mimo jiné taková herecká esa jako Ursina Lardi, Devid Striesow, Sebastian Blomberg či André Jung. Inscenace vyvolala bouřlivé reakce a diskuse.

V programu festivalu nechyběl ani český divadelní příspěvek, kterým byla tentokrát inscenace pražského **Divadla Na zábradlí** **Mýcení** autora Thomase Bernharda v režii **Jana Mikuláška** – v **pondělí 26. listopadu** s německými titulky. Tuto inscenaci zvolila porota složená z redaktorů Divadelních novin jako loňského laureáta **Ceny Josefa Balvína** za nejlepší českou inscenaci německojazyčného textu v uplynulé divadelní sezoně. Malý pokojíček napěchovaný obrazy a hosty, dusivě sevřené dějiště umělecké večere, s jejímž začátkem se stále čeká na herce Národního divadla, fascinoval smutným humorem i aktuálností tématu.

V **úterý 27. listopadu** hostilo Divadlo Komedie lucemburské představení **Blackout**. Kdysi otřepané téma neutrální konverzace, počasí, je v této současné hře náhle víc než aktuální. Zároveň je inscenace vyznáním lásky k filmovému hororu a gotickým románům. **Claire Thillová** a její kreativní tým si pohrávali s typickými motivy a výstavbou napětí hororového žánru, aniž by při tom ztratili z očí fantastický svět divadla se všemi jeho možnostmi.

23. ročník Pražského divadelního festivalu německého jazyka zakončila dvě představení **Richarda III.** v režii **Thomase Ostermeiera** z berlínské **Schaubühne** – ve Stavovském divadle v **pátek 30. listopadu a v sobotu 1. prosince**. V hlavní roli dynamické inscenace jsme viděli vynikajícího Larse Eidingera. Dramaturgické pojetí i režie inscenace poukazují hlavně na to, jak Richard odklízí z cesty všechno, co mu brání v tažení na královský trůn. Toto velké drama a zároveň velké a aktuální podobenství se stalo vrcholem letošního ročníku, obě představení ve dvakrát zcela vyprodaném Stavovském divadle sklídila nadšené ovace a stávala se tématem rozhovorů o divadle ještě dlouho po skončení festivalu.

Pražský divadelní festival německého jazyka letos výrazně rozšířil své aktivity. Spolu s pražským Goethe-Institutem inicioval vznik nové mezinárodní divadelní platformy **TheaterTreffPunkt Prag**, která se poprvé uskutečnila **23. – 26. listopadu 2018** v rámci festivalu v Praze. TheaterTreffPunkt Prag zahrnuje země a účastníky ze střední a východní Evropy, konkrétně ze Slovenska, Maďarska, Polska, Slovinska, Estonska, Lotyšska a Litvy. Z každé z těchto zemí byli do Prahy pozváni dva profesionální divadelníci nebo zástupci tamního Goethe-Institutu, z České republiky se zúčastnilo pět divadelníků. Tato skupina divadelních odborníků navštívila několik festivalových představení, setkávala se s jejich režiséry a dramaturgy, probíhaly ovšem i přednášky například o možnostech podpory divadelních projektů z německé strany. Tématy diskuse s německými hosty, prvotřídními divadelníky, byly zároveň aktuální tendence činohry, současná německá dramatika, představili jsme i aktuální "české" číslo časopisu *Theater der Zeit*. Smyslem mezinárodní platformy TheaterTreffPunkt Prag je především další vzdělávání, samozřejmě ale i propojení divadelníků, vznik nových idejí a možné budoucí koprodukční projekty. Nesmírně nás potěšila naprosto kladná odezva u všech zúčastněných, stejně jako mimořádný zájem o pokračování platformy v dalších ročnících. Jsme pevně přesvědčeni, že se ve spolupráci s pražským Goethe-Institutem podaří v této iniciativě pokračovat a že bude nejen velkým přínosem pro divadelníky ze střední a východní Evropy, ale že zároveň přispěje k pověsti České republiky coby kulturní země, která má co nabídnout i okolním státům.

V letošním ročníku festivalu jsme mohli prezentovat i **bohatý off-program** – ve spolupráci s Českým rozhlasem Vltava v Planetáriu Praha rozhlasovou hru **Shakesperova lebka** **Wernera Fritsche** za účasti autora i českých hereckých hvězd, nechyběly ani scénické skici **Divadla Letí** v rámci projektu **8@8**. Pro mnoho diváků byl velkým a příjemným překvapením česko-německý nabroušený kabaret **To téma**, který se představil v sále Eliadovy knihovny Divadla Na zábradlí a dokázal ve velmi sevřeném tvaru konfrontovat diváky s postoji a osudy německojazyčných cizinců žijících trvale v České republice.

Abschlussbericht über den 23. Jahrgang des Festivals

Die Veranstalter des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache hatten sich zum Ziel gesetzt, wie gewohnt bemerkenswerte Inszenierungen sowie ein reiches Begleitprogramm auf die Bühne zu bringen.

Motto: **SCHLUSS MIT LUSTIG**

Der diesjährige **23. Jahrgang** des **Prager Theaterfestivals deutscher Sprache** fand vom **18. November** bis **1. Dezember 2018** statt. Das renommierte Festival der markantesten Theaterproduktionen aus dem gesamten deutschen Sprachraum war in mehreren Prager Theaterhäusern zu Gast. Eine Einladung nach Prag erhielten **8 Inszenierungen** aus Deutschland, Österreich, der Schweiz und Luxemburg. Alle Vorstellungen wurden traditionsgemäß ins Tschechische gedolmetscht, um auch jenen Zuschauern entgegenzukommen, die des Deutschen nicht mächtig sind. Nach den Erfahrungen aus den Vorjahren wurden die meisten Produktionen zweimal aufgeführt, damit sie so viele Zuschauer wie möglich sehen können. Insgesamt gab es 12 Vorstellungen im Hauptprogramm und 7 Aktionen im Rahmen des Off-Programms. **Die Festivalvorstellungen zählten knapp 4.100 Zuschauer, das entspricht einer mehr als 95%igen Auslastung** (die Gesamtkapazität der Säle betrug 4.260 Plätze).

Wir sind der Meinung, dass es uns gelungen ist, dem Publikum eine wahrhaft **vielfältige Programmzusammensetzung** anzubieten: Das Festival eröffnete am Sonntag, den **18. November** im Theater Divadlo na Vinohradech mit einer Vorstellung **Der Zehn Gebote** – zehn packenden Storys über die gemeinschaftliche Suche nach Halt und Orientierung in der heutigen Welt – unter der Regie von **Stephan Kimmig** vom Wiener **Volkstheater**. In der nach Filmen von Krzysztof Kieślowski entstandenen, dreistündigen Inszenierung begegneten einander sieben Schauspieler und zwei Kinder in mehr als dreißig Rollen. Der tiefe und ehrliche Blick in unsere Leben ganz ohne Pathos rief bei den meisten Zuschauern Begeisterung, in manchen Fällen jedoch auch Ablehnung hervor.

Am **Mittwoch, den 21.11.** war **Judith Hermann** im Studio 1 des Tschechischen Rundfunks zu Gast. Die Berliner Schriftstellerin las aus ihrem letzten Erzählungsband **Lettipark**, der jüngst in tschechischer Übersetzung erschienen ist.

Am **Freitag, den 23. und Samstag, den 24. November** wurde der neue Multifunktionssaal DOX+ zum Schauplatz der Inszenierung **Die Odyssee. Eine Irrfahrt nach Homer** vom Hamburger **Thalia Theater** in der Regie von **Antú Romero Nunes**. Die Inszenierung ist eine Erzählung über Odysseus' Söhne Telemachos und Telegonos, wie sie einander als junge Männer kennenlernen und sich in der Folge gemeinsam die gewaltsamen Geschichten ihres Vaters einverleiben. Über scheinbar harmlose Kleinkunstnummern und eine eigens erfundene Kunstsprache entwickelten die Schauspieler Thomas Niehaus und Paul Schröder mit einer furiosen Fantasie ein auf virtuosem Slapstick gebautes Kammerspiel, mit dem sie das Prager Publikum in einem nie dagewesenen Maße begeisterten und in ihren Bann zogen.

In Zusammenarbeit mit dem Theater Divadlo Archa und dem Festival Akcent präsentierte das Festival am **Samstag, den 24. und Sonntag, den 25. November** **Five Easy Pieces**, eine Inszenierung des bedeutenden Schweizer Regisseurs und Filmemachers **Milo Rau** – des vorjährigen Preisträgers der „Inszenierung des Jahres 2017“ –, die in Produktion des Genter Theaters Campo entstanden ist. Kann man mit Kindern das Leben eines Kindermörders auf die Bühne bringen? In dem Stück *Five Easy Pieces* umreißt Milo Rau entlang der Biografie des zu trauriger Berühmtheit gelangten Verbrechers Dutroux auch die Geschichte Belgiens, in

Kurzform sozusagen. Auf der Bühne: Kinder und Jugendliche zwischen 8 und 13 Jahren. Die deutsche Kritik schrieb dazu: „Die Inszenierung ist ein seltener Fall eines Theaterabends, der auf angemessene Weise wehtut und dabei etwas leistet, was man früher Katharsis nannte: Trauerarbeit.“ Unser Publikum teilte ganz offenbar diese Meinung und nahm in großer Zahl aktiv an der daran anschließenden Diskussionsrunde teil, die länger als die Vorstellung dauerte.

Am **Samstag, den 24. und Sonntag, den 25. November** fand im Theater Nová scéna ein Theaterabend voll Leben, Witz und Traurigkeit mit dem Titel **Unendlicher Spaß** in der Produktion und Regie des renommierten Regisseurs **Thorsten Lensing** statt. Lensing adaptierte den gleichnamigen Roman von D. F. Wallace mit Gespür für die existenziell verzweifelte Komik der Vorlage, vor allem aber mit einem fantastischen Ensemble. Ihr Können zeigten unter anderen erstklassige Schauspieler wie Ursina Lardi, Devid Striesow, Sebastian Blomberg oder auch André Jung. Die Inszenierung rief stürmische Reaktionen und Diskussionen hervor.

Auf dem Festivalprogramm nicht fehlen durfte der tschechische Theaterbeitrag, diesmal die Inszenierung des Prager **Theaters Divadlo Na zábradlí Mýcení (Holzfällen)** von Thomas Bernhard unter der Regie von **Jan Mikulášek** – am **Montag, den 26. November** mit deutschen Übertiteln. Diese Inszenierung wurde von einer aus Redakteuren der Theaterzeitschrift Divadelní noviny zusammengesetzten Jury zum Preisträger des **Josef-Balvín-Preises** des Vorjahres für die beste tschechische Inszenierung eines deutschsprachigen Textes in der vergangenen Theatersaison gekürt. Ein kleines mit Bildern und Gästen überladenes Zimmer war der beklemmende Schauplatz eines künstlerischen Abendessens, zu dessen Beginn auf das Eintreffen eines Schauspielers des Nationaltheaters gewartet wurde. Die Aufführung faszinierte durch ihren traurigen Humor und der Aktualität des Themas.

Am **Dienstag, den 27. November** war im Theater Divadlo Komédie die Luxemburger Vorstellung **Blackout** zu Gast. Das einst abgedroschene Thema für Smalltalk, das Wetter, ist in diesem Gegenwartsstück auf einmal aktueller denn je. Zugleich ist die Inszenierung eine Liebeserklärung an den Horrorfilm und die Schauerliteratur. **Claire Thill** und ihr kreatives Team spielten bewusst mit typischen Motiven und Spannungsbögen des Horrorgenres, ohne je die fantastische Welt des Theaters mit all ihren Möglichkeiten aus den Augen zu verlieren.

Der 23. Jahrgang des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache endete mit zwei Vorstellungen des Stücks **Richard III.** in der Regie von **Thomas Ostermeier** von der **Berliner Schaubühne** – im Theater Stavovské divadlo am **Freitag, den 30. November und Samstag, den 1. Dezember**. In der Hauptrolle der dynamischen Inszenierung brillierte Lars Eidinger. Das dramaturgische Konzept und die Regie der Inszenierung zeigen vor allem auf, wie Richard alles aus dem Weg räumt, was ihn daran hindert, König zu sein. Dieses große Drama und zugleich große und aktuelle Gleichnis wurde zum Höhepunkt des diesjährigen Jahrgangs, beide Vorstellungen im zweimal komplett ausverkauften Ständetheater ernteten begeisterte Ovationen und waren noch lange nach Ende des Festivals Gesprächsthema.

Das Prager Theaterfestival deutscher Sprache hat seinen Wirkungskreis dieses Jahr erheblich erweitert. Zusammen mit dem Prager Goethe-Institut hat es eine neue internationale Theaterplattform namens **TheaterTreffPunktPrag** ins Leben gerufen, die erstmals vom **23. – 26. November 2018** im Rahmen des Festivals in Prag stattfand. Der TheaterTreffPunktPrag umfasst Länder und Teilnehmer aus Mittel- und Osteuropa, genauer gesagt aus der Slowakei, Ungarn, Polen, Slowenien, Estland, Lettland und Litauen. Aus jedem dieser Länder wurden zwei professionelle Theatermacher oder Vertreter des dortigen Goethe-Instituts nach Prag eingeladen, aus der Tschechischen Republik wiederum nahmen fünf Theatermacher teil. Diese Gruppe von Theaterfachleuten besuchte mehrere Festivalvorstellungen, traf sich mit den

jeweiligen Regisseuren und Dramaturgen, zudem wurden Vorträge über die mögliche Förderung von Theaterprojekten von deutscher Seite aus gehalten. Diskussionsthemen mit den deutschen Gästen, erstklassigen Theaterleuten, waren zugleich aktuelle Schauspieltrends und die neue deutsche Dramatik; vorgestellt wurde auch die aktuelle „tschechische“ Ausgabe der Zeitschrift *Theater der Zeit*. Der Sinn des TheaterTreffPunktPrag ist vor allem die Weiterbildung, natürlich aber auch die Vernetzung von Theaternachwuchs, Ideenfindung und etwaige künftige Koproduktionsprojekte. Die absolut positive Resonanz bei allen Beteiligten sowie das außerordentliche Interesse an einer Fortsetzung der Plattform in den nächsten Jahrgängen haben uns hoch erfreut. Wir sind fest davon überzeugt, dass es uns in Zusammenarbeit mit dem Prager Goethe-Institut gelingt, in dieser Initiative fortzufahren und dass sie nicht nur ein großer Beitrag für Theaterleute aus Mittel- und Osteuropa sein wird, sondern zugleich zum Ruf der Tschechischen Republik als kulturelles Land beitragen wird, das auch seinen Nachbarländern etwas zu bieten hat.

Der diesjährige Festivaljahrgang bot auch ein **reiches Off-Programm** – in Zusammenarbeit mit dem Tschechischen Rundfunksender Vltava im Planetarium Prag etwa das Hörspiel **Shakespeares Schädel** von **Werner Fritsch** mit Beteiligung des Autors und bekannten tschechischen Schauspielern. Ebenso wenig fehlten die Szenischen Skizzen des Theaters **Divadlo Letí** im Rahmen des Projekts **8@8**. Eine große und angenehme Überraschung war für viele Zuschauer das Deutsch-tschechische Konkurrenzkabarett **Das Thema**, das im Saal der Eliade-Bibliothek des Theaters Divadlo Na zábradlí in sehr geschlossener Form das Publikum mit den Haltungen und Schicksalen deutschsprachiger Ausländer, die auf Dauer in der Tschechischen Republik leben, konfrontierte.

Program / Programm

18. 11. — 1. 12. 2018

Ne / So 18. 11., 20:00 – 22:50

Volkstheater Wien

Nach / Podle: Krzysztof Kieślowski:

Die Zehn Gebote / Desatero přikázání

R: Stephan Kimmig

Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

St / Mi 21. 11., 17:00 – 18:00

Judith Hermann

Autorské čtení z nové knihy povídek Lettipark

Autorenlesung aus dem neuen Erzählungsband Lettipark

Studio 1 Českého rozhlasu / Studio 1 des Tschechischen Rundfunks

Pá / Fr 23. 11., 20:00 – 21:50

So / Sa 24. 11., 20:00 – 21:50

Thalia Theater Hamburg

Nach / Podle: Homér: **Die Odyssee / Odysea**

R: Antú Romero Nunes

DOX+

So / Sa 24. 11., 18:00 – 19:40

Ne / So 25. 11., 13:00 – 14:40

Institute of Political Murder, CAMPO Gent:

Milo Rau: **Five Easy Pieces**

R: Milo Rau

Divadlo Archa / Theater Archa

So / Sa 24. 11., 19:00 – 22:45

Ne / So 25. 11., 15:00 – 18:45

Thorsten Lensing

David Foster Wallace: **Unendlicher Spaß / Nekonečný žert**

R: Thorsten Lensing

Nová scéna ND / Neue Bühne des NT

Po / Mo 26. 11., 20:00 – 21:50

Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis

Divadlo Na zábradlí, Praha

Thomas Bernhard: **Holzfällen / Mýcení**

R: Jan Mikulášek

Divadlo Na zábradlí / Theater Am Geländer

Út / Di 27. 11., 20:00 – 21:30

Independent Little Lies, Luxemburg

Claire Thill: **Blackout**

R: Claire Thill

Divadlo Komédie / Theater Komödie

Pá / Fr 30. 11., 20:00 – 22:45

So / Sa 1. 12., 18:00 – 20:45

Schaubühne Berlin

W. Shakespeare: **Richard III.**

R: Thomas Ostermeier

Stavovské divadlo / Ständetheater

Off-program / Off-Programm

Út / Di 19. 11., 21:00 – 22:30

Čt / Do 22. 11., 21:00 – 22:30

Das Thema / To téma

Česko-německý nabroušený kabaret / Deutsch-tschechisches Konkurrenz-Kabarett

Eliadova knihovna – Divadlo Na zábradlí / Eliade-Bibliothek – Theater Am Geländer

Pá – po / Fr – Mo 23. – 26. 11.

Goethe-Institut, theater.cz

theatertreffpunkt prag

Mezinárodní divadelní platforma / Internationale Theaterplattform

Různá místa / Verschiedene Orte

So / Sa 24. 11., 18:00 – 19:40

Institute of Political Murder, CAMPO Gent, Archa, theater.cz

Five Easy Pieces – diskuse s diváky / Publikumsgespräch

Divadlo Archa / Theater Archa

Út / Di 27. 11., 20:00 – 21:00

Divadlo Letí, Praha

Miroslava Svoliková: **tahle zeď se pospojuje sama a hvězda promluvila, hvězda taky něco řekla / diese Mauer fasst sich selbst zusammen und der Stern hat gesprochen, der Stern hat auch etwas gesagt**

Cyklus scénických skic 8@8 / Zyklus der szenischen Skizzen 8@8

Vila Štvanice

Čt / Do 29. 11., 20:00 – 21:00

Divadlo Letí, Praha

Bonn Park: **Kňourání mléčné dráhy / Das Knurren der Milchstraße**

Cyklus scénických skic 8@8 / Zyklus der szenischen Skizzen 8@8

Vila Štvanice

Čt / Do 29. 11., 20:00 – 21:30

Český rozhlas Vltava

Werner Fritsch: **Shakespearova lebka / Shakespeares Schädel**

Prostorový 5.1 poslech pod hvězdnou oblohou Planetária Praha

Anhören im Surround-Sound 5.1 unter dem Sternhimmel des Prager Planetariums

Volkstheater Wien

Podle / Nach: Krzysztof Kieślowski: Desatero přikázání / Die Zehn Gebote

Režie / Regie: Stephan Kimmig

Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen

To téma / Das Thema

Česko-německý nabroušený kabaret / Deutsch-tschechisches Konkurrenz-Kabarett

Eliadova knihovna – Divadlo Na zábradlí / Eliade-Bibliothek – Theater Am Geländer

Off-program / Off-Programm

Judith Hermann
 Autorské čtení z nové knihy povídek Lettipark
 Autorenlesung aus dem neuen Erzählungsband „Lettipark“
 Studio 1 Českého rozhlasu / des Tschechischen Rundfunks

Thalia Theater Hamburg
 Podle Homéra / Nach Homer: Odysea / Die Odyssee
 Režie / Regie: Antú Romero Nunes
 DOX+

Institute of Political Murder, CAMPO Gent
 Milo Rau: Five Easy Pieces
 Režie / Regie: Milo Rau
 Divadlo Archa / Theater Archa

Five Easy Pieces
 Diskuse s diváky / Publikumsgespräch
 Divadlo Archa / Theater Archa
 Off-program / Off-Programm

Goethe-Institut, theater.cz
 theatertreffpunkt prag
 Mezinárodní divadelní platforma / Internationale Theaterplattform
 Goethe-Institut

Goethe-Institut, theater.cz
 „Theater der Zeit“ - Prezence „českého čísla“ divadelního časopisu Theater der Zeit
 Präsentation der „tschechischen Nummer“ der Zeitschrift „Theater der Zeit“
 V rámci / Im Rahmen: theatertreffpunkt prag
 Goethe-Institut

Thorsten Lensing
 David Foster Wallace: Nekonečný žert / Unendlicher Spaß
 Režie / Regie: Thorsten Lensing
 Nová scéna Národního divadla / Neue Bühne des Nationaltheaters

Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis
 Divadlo Na zábradlí, Praha
 Thomas Bernhard: Mýcení / Holzfällen
 Režie / Regie: Jan Mikulášek
 Divadlo Na zábradlí / Theater Am Geländer

Independent Little Lies, Luxemburg
 Claire Thill: Blackout
 Režie / Regie: Claire Thill
 Divadlo Komedie / Theater Komödie

Divadlo Letí, Praha
 Bonn Park: Kňourání mléčné dráhy / Das Knurren der Milchstraße
 Režie / Regie: Adam Skala
 Vila Štvanice
 Cyklus scénických skic 8@8 / Zyklus der szenischen Skizzen 8@8 - Off-program / Off-Programm

Český rozhlas Vltava

Werner Fritsch: Shakespeareova lebka / Shakespeares Schädel

Prostorový 5.1 poslech pod oblohou Planetária Praha

Anhören im Surround-Sound 5.1 unter dem Sternhimmel des Prager Planetariums

Off-program / Off-Programm

Český rozhlas Vltava

Diskuse s Werner Fritschem (autor), Alešem Vrzákem (režisér) a Janem Trojanem (zvuk)

Diskussion mit Werner Fritsch (Autor), Aleš Vrzák (Regisseur) und Jan Trojan (Ton)

Planetarium Praha / Planetarium Prag

Off-program / Off-Programm

Schaubühne Berlin
William Shakespeare: Richard III.
Režie / Regie: Thomas Ostermeier
Stavovské divadlo / Ständetheater

DAMU, theater.cz
Thomas Ostermeier a jeho režijní metoda / Thomas Ostermeier und seine Regiemethode
Přednáška / Vortrag
Divadlo DISK / Theater DISK

Ohlasy v médiích 2018

Desatero přikázání (Volkstheater Wien, PDFNJ 2018)

Vladimír Mikulka, Blog Nadivadlo, 20. 11. 2018

»Zdaleka ne vše, co se představí na „německém festivalu,“ nutně musí být ryzí zlato, na jedno se lze spolehnout téměř s jistotou: alespoň jedna z inscenací dorovná uvolněná měřítko v oboru „herectví ve velkém divadle“. Letos se to přihodilo hned na úvod v divadelní adaptaci Kieslowského Dekalogu.

Herci vídeňského Volkstheateru přitom vlastně nepředvádějí nic na první pohled mimořádného, prostě se „jenom“ přirozeně setkávají v téměř prázdném prostoru a zdánlivě bez námahy vytvářejí jednu výraznou figuru za druhou. Většina situací si vystačí se dvěma osobami, jen zřídkakdy se do akce zapojí celý soubor. Ti, kteří právě nehrají, sedí (většinou) po straně jeviště a sledují akci.

Žádné přehrávání, žádná deklamace, žádné vyhrávání jemňůstek a detailů (jsme přece ve velkém divadle), ale taky žádná prefabrikovaná obecnost. Žádné forzírování a přesto je všemu rozumět. Tu a tam ironie nebo zlehčení, občas něco záměrně nelogického či absurdního, úplně však chybí nesouřadné legrácky a divácky vděčné shazování postavy nebo celé situace. Přepjatost nebo patos některých scén se mi zdál být poněkud přes míru, především v závěru obou polovin, ale to nelze vyčítat hercům, ti prostě jen i v těchto pasážích přesně dodrželi režijní koncepci.«

Desatero přikázání

Petra Zachatá, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»...Peter Fasching velice přesvědčivě ztvárnil mladičkého vraha odsouzeného k trestu smrti i romanticky zamilovaného stalkera – zcela ponořen do role a s velkým pochopením. Za svůj výkon ostatně nedávno získal Nestroyovu cenu pro mladé talenty.«

Desatero přikázání

Barbora Bittnerová, informuji.cz, 22. 11. 2018

»Jak těžké je vytvářet vlastní normy ve světě, v němž je Bůh mrtev a ideologie u konce? Na to se zaměřil ve svém televizním seriálu Dekalog polský režisér Krzysztof Kieślowski. Každá z epizod této desetidílné série se zaměřuje na postavy, které se musí vyrovnat někdy i s několika morálními dilematy současně. Co se děje se společností, kde je desatero přikázání jen prázdným pojmem?

Ze seriálového Dekalogu vychází i inscenace Desatero přikázání od režiséra Stephana Kimmiga, kterému se podařilo desítku odlišných příběhů propojit do jednoho tříhodinového představení. Sedm herců a dvě děti se vystřídají ve více než třiceti rolích. Jejich proměny jsou přitom tak dobré, že to diváka neruší, naopak si užívá rychlé změny jednotlivých poloh.

Přestože Kieślowski Dekalog situoval do jednoho z varšavských sídlišť pozdních 80. let, příběhy, které přináší, jsou bezpochyby nadčasové. Divák si dokáže představit, že se něco takového děje u jeho sousedů nebo se s podobnými situacemi dokonce setkal on sám. O to silněji na něj Desatero přikázání působí. Rozhodně se totiž nejedná o nějakou uvolněnou hru, nýbrž o inscenaci nabitou emocemi od počátku až do konce. A to především, jak lze předpokládat, těmi negativními.

Desatero přikázání zaujme svou neobvyklou strukturou. Jednotlivé příběhy se prolínají, avšak divákovi nedá příliš práce se v této „pavučině“ zorientovat. Natolik jsou jednotlivé části

jedinečné. Vídeňský Volkstheater se nedržel struktury, kterou přináší seriál. „*My jsme v inscenaci smíchali vše dohromady. Jedním z důvodů bylo to, že v prvním přikázání, tedy v prvním díle Kieślowského seriálu, zemře malý chlapec. My jsme ale nechtěli začínat tak tragickou událostí, proto jsme to pořadí a strukturu změnili,*“ vysvětlil tento záměr režisér Stephan Kimmig v rozhovoru pro Český rozhlas.

Herci si na jevišti vystačí téměř bez jakýchkoliv kulis i rekvizit. Dominantou jeviště je rozbitá kabina nákladního automobilu. Symbol, který si každý může vyložit po svém. Většinu času se však herci pohybují v téměř prázdném prostoru, který lemují po stranách plastové židle. Na nich obvykle sedí herci, kteří v dané scéně zrovna nehrají. Jsou to tedy jen a pouze protagonisté, na nichž stojí úspěch celého představení.

A je nutné říci, že to dělají výborně. Jejich přirozený projev dává vyniknout i jemnějším nuancím v atmosféře hry. Přechody z role do role, jak bylo zmíněno již výše, nedělají žádné problémy. Milenka, již opustil její manžel, se vzápětí stává ustaranou babičkou, které unesla vnouče jeho vlastní matka. Z podváděné manželky se stává známá vědkyně žijící v New Yorku a z vraha nesmělý stalker.

Vše do sebe perfektně zapadá a rozmanitost příběhů garantuje, že se diváci nebudou nudit ani minutu. Vídeňský Volkstheater dokonale přenesl intimní atmosféru i na velké jeviště a Desatero Přikázání rozhodně přináší zážitek, který dlouho zůstane v hlavách diváků.«

Názor informuji.cz: 80%

Křehké příběhy Judith Hermann

Lenka Šaldová, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»... Judith Hermannová má talent v pár větách říci tolik podstatného o lidech a tak barvitě načrtnout situaci, že před sebou nelze nevidět dvě studentky, jak renovují společný byt... A kolik se toho skrývá v okamžiku, kdy vypravěčka s manželem stojí na lehce rozhoupané lávce po večeru stráveném s přáteli v restauraci! Jsou si blízko i daleko zároveň, ve vzduchu se mísí vyřčené s nevyřčeným.

...Milé setkání, které myslím nejen mě inspirovalo porozhlédnout se po jejích dalších knížkách.«

Klíčem k lidskému životu je touha. Judith Hermannová představuje povídkovou sbírku

Lettipark

Tomáš Vodňanský, vltava.rozhlas.cz, Český rozhlas

»Navzdory existenciální nejistotě a tichým dramatům lidských osudů však povídkovým textům v Lettiparku nechybí humor, byť velmi decentní: „Řekla bych, že jsem člověk se smyslem pro humor. Faktem ale je, že humor a ironii musíte v mých textech spíš hledat,“ objasňuje Judith Hermannová: „Moc jsem si přála, aby v sobě příběhy měly i něco útěšného, aby dodávaly sílu. Aby říkaly, že při všech těžkostech, které život přináší, je možné se na chvíli zastavit a objevit i něco malého, krásného a výjimečného.«

Esence čisté hravosti a divadelnosti

Jana Machalická, Lidové noviny, 27. 11. 2018

»Divadlo iniciativní herecké sebedestrukce, tak by se mohl označit kousek, který přivezl festival německého divadla z hamburského Thalia Theater. Nevzpomínám si, že bych někdy viděla klauniádu, která vstřebává tolik nápadů a poloh, a ještě v tak přesném rytmu a načasování. Antú Romero Nunes svou variaci na Homérovu *Odyseu* postavil jako esenci čisté hravosti a elementární divadelnosti, která nepotřebuje tematizovat. Dva skvěle disponovaní herci

připomněli, že stále existují rozdíly mezi německým a českým herectvím, neboť tak bezvýhradné a zároveň tvůrčí naplnění režijní představy u nás nevidáme.«

Klaunské duo volně podle Homéra
Radmila Hrdinová, Právo, 26. 11. 2018

»... Režisér Antú Romero Nunes zaujal pražské diváky už na loňském ročníku inscenací Hotel Evropa... Tentokrát si zvolil Homérovu Odysseu a s herci Thomasem Niehausem a Paulem Schröderem rozpoutal před zraky diváků dvouhodinou klauniádu,... v níž nechybí takřka nic.«

Odysea (pro)
Helena Jonášová, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Stejně jako v inscenaci Hotel Evropa aneb Antikrist pracuje Nunes s tématem relativizace hodnot, zborcení řádu. Zamýšlí se nad budoucností lidstva, které se už dávno odpoutalo od svých kořenů, užívá si zábavy jako lehkomyšlné dítě v zábavním parku a nad podstatnými tématy si (doslova) myje ruce. Nekonečný večírek! Závěrečný útok barbarů, kteří se zjevují současně s pádem civilizace, se koná na otevřené „nahé“ scéně, doprovázený intenzivním hudebním podkresem. Děsiví válečníci bez konkrétní tváře boří čtvrtou stěnu a vrhají se s motorovými pilami mezi diváky. Pak už jen tma.«

Odysea (proti)
Vladimír Hulec, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Ze zprvu anglicky suchého cool humoru se postupně stává typicky německý. Vulgární, oplzlý, popisný. Herci se svlíkají a před diváky nadšeně krouť nahými hýžděmi, berou do ruky motorové pily a z rakve si vyřezávají malé směšné trůny... Že by odkaz na D. D. Pařízka a jeho oblibu v rozřezávání scény? Možná...«

Když děti hrají o pedofilovi a vrahovi – a ani nedutáte...
Josef Chuchma, ArtZóna, Česká televize

»... Inscenace Mila Raua si v žádném slova smyslu nezahrává. Dětské představitelé nejsou vystavováni nějaké problematické krajní zkoušce, je s nimi nakládáno citlivě a inteligentně. Není to ani inscenace emocionálně vyděračská. Otázka vznesená hned v první větě anotace v programu pražského festivalu – totiž: Je možné, aby děti účinkovaly v inscenaci o životě vraha dětí Marca Dutrouxe? – je zkrátka zodpovězena jednoznačně a ukazuje se být vlastně zbytečnou, i když na první přečtení může potenciálního diváka až vylekat či odradit. A patří se dodat, že inscenace *Five Easy Pieces* nemá v současném tuzemském divadelním kontextu srovnání.

V samém závěru *Five Easy Pieces* dojde k rafinovanému návratu k úvodní uvolněnosti; a snad se rovněž dá říci, že i ke katarzi. ...«

Five Easy Pieces
Martin J. Švejda, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Režisér Milo Rau... zvolil metodu „nepřímé úměry“. Vybral prostředky, jež působí co nejméně okázale a vtíravě. Buduje tvar, který vychází z principu dokumentárního divadla, ale zároveň jde cestou otevřeného, „autentického“ divadla, které si „na nic nehraje“ a v každé chvíli přiznává, že je divadlem.

...Popsaný postup působí velice přirozeně, nenuceně – a o to pak má, jen zdánlivě paradoxně, sdělované větší účinek. ...

Inscenace sklídila u pražského publika veliký úspěch.«

Léčba traumatu divadelním šokem

Radka Smejkalová, Týden

»Vidět na jevišti sedm dětí, jak v hereckých etudách objasňují skutky pedofila Marca Dutrouxe, je silná káva. ...

Švýcarský režisér Milo Rau... je znám jako enfant terrible evropské divadelní scény. „Existují-li limity pro to, co může být uvedeno na jevišti, zdá se, že Milo Rau je všechny vyzkoušel,“ napsal o něm britský časopis What's On Stage. ...

Je to kruté, nechat malé dítě vyprávět o tom, jak jeho skutečnou předlohu przní sériový vrah? Kruté možná, působivé rozhodně. Kontrast nevinných tvářiček vyprávějících o nepopsatelném zlu páchaném na dětech působí jako paralyzátor. A i tady si režisér se svým publikem zlomyslně pohrává: už jen samo téma nemůže nikoho nechat chladným, vidět, jak tyto hrůzy na jevišti ztvárňují děti, divákovy vjemy umocňuje, a do další hlubiny ho pak chtě nechtě vtahují vlastní úvahy nad tím, jak takové představení musí být trýznivé právě pro dětské protagonisty. Milo Rau má diváky na vějičce a není to nechtěné.

„Pro publikum je představení velice emocionální, ale pro děti je to jen hra na ‚jako‘. Ony necítí to, co diváci, nepracují s vlastními emocemi metodou Stanislavského, jak se to učí dospělí herci. Je to pro ně jako hrát si na válku: Píť paf, jsi mrtvý!...“

Five Easy Pieces není jen hra o vrahovi dětí a bolesti duše jednoho národa, je to i hra o divadle na divadle a o manipulaci obecně, o čemž ostatně svědčí její mezinárodní úspěchy.«

Mozaika - Český rozhlas Vltava, 29. 11. 2018

»Stručné dějiny Belgie ve vztahu k otázkám estetickým i morálním diskutují herci a herečky mezi 8 a 13 lety v inscenaci *Five Easy Pieces*. Představení této inscenace, která budí pozornost po celém světě, bylo uvedeno v rámci Pražského divadelního festivalu německého jazyka a ve spolupráci s festivalem dokumentárního divadla Akcent v pražském Divadlo Archa.«

Konec legrace, vzkazují letošní německojazyčné inscenace

Reflexe: Divadlo!, Český rozhlas - Vltava, 30. 11. 2018

»Jedním z nejsilnějších zážitků pak byla téměř čtyřhodinová inscenace *Nekonečný žert* podle stejnojmenného kultovního románu Davida Fostera Wallace ve zpracování režiséra Thorstena Lensinga. V Hamburku usídlení divadelníci dokázali víc jak tisícistránkový text významného předčasně zesnulého amerického autora zhustit do souboru přesně vypointovaných scén, často v podstatě precizně odehraných monologů.«

Pražský divadelní festival německého jazyka a *Nekonečný žert* v dramatinaci a režii Thorstena Lensinga

Divabaze.cz, 6. 12. 2018

»Atmosféra v divadelním sále se přizpůsobovala plynoucímu ději. V určitých pasážích se ozýval místy až hlasitý smích, v jiných nikdo ani nedutal. Lensing se v charakterech jednotlivých postav dotknul vztahové a citové tematiky, která se prolíná životem každého z nás, a dokázal tak v divákovi probudit niterné pochody.«

Blackout

Jan Kolář, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Jestli přesto nelámu nad lucemburským Blackoutem hůl, je to zásluha hereckých výkonů obou hlavních představitelů. Televizní moderátor Marca Bauma je postava živá, ve své rozpačité pokoře až dojemná. A excentrické, přísně stylizované herectví Larisy Faber je možná hlavním důvodem, proč Blackout shlédnout do konce.«

Ostermeierův cynický klaun

Jana Machalická, Lidové noviny, 4. 12. 2018

»Festival německého divadla vyvrcholil dvěma představeními Richarda III. v režii Thomase Ostermeiera. Viděli jsme silné divadlo, nemilosrdnou a temnou inscenaci z rodu těch, které otevírají témata doby s krutou upřímností. A které znovu potvrzují výjimečnost německé divadelní kultury.

Inscenace z berlínské Schaubühne je tři a půl roku stará, a přesto její tvar perfektně "drží", dokonce by se dalo říct, že dozrála k naprosté dokonalosti. V létě před třemi lety, tedy pár měsíců po premiéře, ji viděli diváci avignonského festivalu a podobně jako nyní v Praze nadšením div nezbořili budovu tamější opery. Stavovské divadlo brutálnímu a temnému Richardovi maximálně "sedlo", jako by jej režisér dělal na míru střdmě klasicistnímu, a přitom neskonalé půvabnému prostoru. Už v Avignonu Ostermeier říkal, že pro něj je vždy nejdůležitější správný herec a pro hru se rozhoduje, až když najde ideálního představitele, což byl i případ Richarda III. A je pravda, že Lars Eidinger v hlavní roli je jedinečný a z jeho výkonu přirozeně vyrůstá i téma paranoidní touhy po moci, která ústí v rozpad osobnosti a šílenství. Ostermeier ale z této hrůzné Richardovy pouti lemované mrtvolami umí udělat doslova kabaret, tragikomickou show. Eidingerův antihrdina je totiž zábavný a cynicky výsměšný, se zvrácenou radostí zkouší, kam až může zajít – postavy kolem něj jsou jako mátohy, které také usilují o moc, ale nemají jeho "odvahu" jít do krajností. On to ví, ničí je a zároveň se jim vysmívá.

Krvavé námluvy

Režie modeluje situace do groteskních výstupů, v nichž Richard III. perverzně "skotačí" a neváhá použít jakýkoliv prostředek, aby dosáhl svého. Pohupuje se jako opičák, vykloubeně pajdá, koňskou nohu táhne za sebou, ale není vyloučené, že to celé jen hraje. Když si namlouvá lady Annu, která mu podlehne, i když jí zavraždil manžela, svlékne se donaha a ukáže bezchybné tělo. A hraje obludnou frašku, když jí nabízí, aby jej probodla mečem, posléze uspokojen výsledkem námluv, sedne si nahý na rakev s ostatky jako kvočna na vejce. Je tu účelně řešená, v zásadě jednoduchá scéna, kterou tvoří omšelá stěna. Ta je rozdělená na horní část, kterou tvoří jakási pavlač, zatímco spodní část má uprostřed velký vchod zakrytý starým kobercem. Na dlouhém provaze visí minikamera se světlem a mikrofonem, který Richard občas používá a v závěru pak sám sebe na kameru snímá. Ostermeier má spoustu nápadů, jimiž neotřele řeší známé situace, ale ty nejsou samoúčelné, na efekt, nýbrž do struktury inscenace přesně zapadají a rozvíjejí ji. Například ve scéně Clarencovy vraždy, první, kterou Richard ve hře upřede, se opět operuje s nahotou a potoky krve. Zároveň je tu cosi groteskně výsměšného, nadsazeného, co připomíná, že jde především o pohrávání si s formou. Zajímavě podaná je také zlověstná královna Markéta, vdova po Jindřichu IV. Tu hraje muž, jenž chrlí své kletby bez emocí, jako by odříkával dlouhý seznam. A princátka, která stojí Richardovi v cestě a rovněž je dá zavraždit, jsou loutky v životní velikosti, které herci vedou a mluví za ně. Režie děj žene kupředu v ostrém tempu a pregnantní sdělností jí jistě pomohl i nový Mayenburgův překlad, zvolený styl podporuje i živá hudba na scéně – ryčný punk. Eidingerův cynický komediant vytváří další úchvatné kreace, třeba když se panstvo sejde v Toweru, aby naplánovalo Richardovu korunovaci. Všichni mají obavy, zda se k nim přidá lord komoří Hastings. Richard

bezostyšně oznámí – tak ho zabijeme, přičemž se tváří, že vtipkuje, pomrkává a předvádí posupné grimasy. Vzápětí je Hastings zavražděn. Nebo jeho famózní svatouškovská komedie, když mu delegace nabízí korunu. On ji přece nechce, není jí hoden. Je to úžasná studie, skvěle zužitkovaná inspirace ze současné politické scény.

Průkopník nové estetiky

Po korunovaci přichází v podivném postroji, již dříve měl na hlavě ochrannou "helmu", snad aby se mu "nerozpadla". Nyní je nacpaný v korzetu, krk mu svírá ortéza, změna v monstrum už začala. Natře si obličej bílou barvou, má ho jako nehybnou masku. Snímá svou tvář na kameru, diváci vidí jeho šílené oči, rozežranou pleť a cvakající zuby – šílenství už je na dosah. Závěrečné defilé obětí i výkřik "království za koně!" – to vše se odehraje jako nekonečná noční můra, kterou opět díky kameře diváci vidí přímo "plasticky vystupovat" z Richardova obličeje na zadní stěnu jeviště. Šílenec je pak zbavený zemské tíže a vytažený nad jeviště. Ostermeierův Richard III. je skvělá ukázka vyšlechtěného stylu německého divadla, který se zrodil v druhé půlce devadesátých let. Vzrušoval nás a inspiroval. Ostatně Ostermeier patří k jeho čelným představitelům, jako třicátník byl průkopníkem této nové estetiky, vzpomeňme například na jeho šokující inscenaci Mayenburgovy Tváře v ohni. Dnes v padesáti je na vrcholu sil a stále umí překvapovat. Pro Pražský divadelní festival německého jazyka byl jeho Richard III. výtečné zakončení, takové inscenace dokládají, v čem je divadlo nezastupitelné a jak velké možnosti má i v přetechizované době.«

Richard III. o bezostyšné aroganci moci.

Lars Eidinger předvedl v Richardu III. ohromující sólo.

Radmila Hrdinová, Právo, 3. 12. 2018

»Režijní koncepce Thomase Ostermeiera modelovala také k dnešnímu jazyku silně inklinující překlad dramatika Maria von Mayenburga a úprava textu směřovala jednoznačně k velkému sólu Larse Eidingera v titulní roli. Ostatní mu jen přihrávají. Eidinger je skvělý herec a jako Richard své mocenské intriky rozehrává ve velkém stylu, beze snahy je jakkoli zastírat, s komediální okázalostí a chutí. Jeho podobnost se současnými politickými hráči je neomylná. Ostermeier hraje Richarda III. o bezostyšné aroganci moci.

Svět, v němž se vše děje, rozhodně není líbivý: špinavá udupaná hlína, studené holé stěny, kovové žebříky a rampy a drsný rock. Tělesnost, nahota, krev, zvratky a škleb.

V německém divadle nic nového, ale vše je důsledně použito k maximálnímu účinku.

Eidinger si v Richardovi pohrává s jeho fyzickým i psychickým znetvořením, je odpudivý i zábavný současně, teatrální komediant, který své protivníky bez skrupulí likviduje a dav utáhne na vařené nudli. Snadnost, s jakou mu to jde, ho občas už trochu nudí, a tak sám sebe i svou hru netrpělivým gestem shazuje a komentuje. Dobře ví, že nemá skutečného protivníka, ostatně i závěrečný velkolepý souboj o život svede sám se sebou, aby nakonec sám sebe přemohl a pověsil jak utracené dobytče za nohu, kde jeho nahé tělo trčí jako poslední výsměch a pointa světu, jenž se tak lehce podřídil jeho hře.

Richard III. je nepochybně největším ziskem letošního ročníku festivalu, který už třiadvacet let přivádí do Prahy okysličující inspiraci německy mluvícím divadlem. Letošní úroda přinesla sice mnohé otazníky nad dramaturgickým výběrem, nicméně Ostermeierův Richard III. je inscenací, která skrze klasický text jevištně působivým tvarem jasně hovoří k dnešku. A takových lekcí je nám velmi zapotřebí.«

Okouzující Richard III.

Lenka Šaldová, Divadelní noviny, 11. 12.2018

»Thomas Ostermeier bezpochyby patří k nejvýznamnějším německým režisérům posledního čtvrtstoletí. A Pražskému divadelnímu festivalu se podařilo zachytit jeho kariéru od samých začátků. ... Lars Eidinger, přesně podle plánu, si během chvilky získá sympatie diváků. ... Je půvabný ve své bezostyšnosti.«

Poslední večer Pražského divadelního festivalu německého jazyka informuji.cz

»Lars Eidinger exceloval v hlavní roli Richarda III. Silný v dialogích, přesvědčivý v monologích. Skvěle zvládal práci s obecněním a dokázal se přizpůsobit prostředí. Obtížnou roli psychopatického zabijáka, jenž dokáže zmanipulovat lidi, kterým ublížil nejvíce tak, aby mu klečeli u nohou, zvládl obdivuhodně. Navíc jeho vtipné odbočky od děje byly příjemným odlehčením a hře jako celku nijak neuškodily.«

Martina Procházková, 2. 12. 2018

»Pražský festival německého jazyka včera skončil Richardem III. Schaubühne Berlin vyvinula pod režijnou taktovkou oceňovaného Thomasa Ostermeiera kúsok, ktorý splňuje všetky kritéria kultovného predstavenia. Historickú hru Vilíka Shakespeara o chorobnej moci a manipulovaní, spracovali, ako sa dnes hovorí moderne. Hlavný hrdina bol fyzickou kombináciou Forresta Gumpa a doktora Hannibala Lectera. Kostým v jednej chvíli ako od Gaultiera. O scudzováky sa postaral tiež hlavný predstaviteľ - Lars Eidinger, ktorý hovoril do publika, hlavne, keď si ho nahého chcela slečna v prvej rade fotiť a inej zas zacláňal pri čítaní tituliek. Voľba nechať zahrať Margarétu mužom, bola fantastická. Na tento rap Roberta Beyera len tak nezabudnem. A všetko čo Maggie predpovie sa naviac vyplní. Die alte Hexe!

Moritz Gottwald ako Buckingham, tak doveryhodný, že by som ho hneď adoptovala za parťáka in any crime. Voľba zahrať mladých princov bábkami fungovala. Keby na scéne mali ležať detské mrtvé telá, neviem, neviem.

Samotná scéna ma zmagnetizovala hneď po príchode do Stavovského divadla. Koberec namiesto dverí, šikmina s pieskom a v pravo, pri nás, živé bicie.

Textu som asi po prvý krát zrazu rozumela. Každý moment bol skutočný, slová sedeli. Neboli púšťané len tak, bez zmyslu. Absolútna divácka sústredenosť, ktorá zaslúžene dostala aj priestor na oddych, keď začal hrať metal.

Našťastie to má Happy End, pretože nenažranosť ešte nikdy nikoho neurobila šťastným. Ďakujem za pripomenutie!

Skoro celé predstavenie som si nemohla vybaviť odkiaľ hlavného predstaviteľa poznám. Zasadila som ho do všetkých nemeckých špiónážnych seriálov, v jednej chvíli mohol hrať aj Heydricha... ale až doma som si vygooglila, že hral v Foyles War, ďalej s Kirsten Stewart v Personal Shopper, Babylon Berlin, SS - GB, Sils Maria s Juliette Binoche...atd. Festival oslávil svojich 23 rokov! A ja znova tleskam organizátorom, dramaturgii a všetkým, ktorým záleží, aby sme doma videli kvalitné svetové divadlo. Koniec hlásenia.«

Z rozhovorů:

»Nechceme české divadlo nijak infikovat. Věříme ale, že inscenace, které vozíme, ovlivňují dramaturgická rozhodnutí.«

Petr Štědroň, dramaturg festivalu

»Tvrdí se, že Bůh tu je.«

Roland Koberg, dramaturg

»Hledám alternativy k tradičnímu herectví.«

Ursina Lardi, herečka

Komentáře účastníků a diváků:

»Zase u vás bylo krásně, všichni byli nadšení vaším vstřícným týmem, potlesk byl senzační... přijedeme zase! Určitě!«

Karin Becker, ředitelka uměleckého provozu, Thalia Theater

»Mockrát děkuji celému týmu za báječný festival! Letos bylo tolik skvělých představení, velice jsem si je užívala, DÍKY!!«

Sarah Polewsky, koordinátorka projektů, Rakouské kulturní fórum Praha

»Milý festivale, myslím, že letošní ročník se Vám opravdu mimořádně povedl - neměl z toho, co jsem viděla, slabé místo. I recenze v tisku tomu odpovídaly, byly nadšené. Takže chvíli spěte na vavřínech a pak hned vzhůru do dalšího ročníku!!!!!!!!!!!! Congrat!«

Eva Salzmannová, herečka

»I od nás a od Independent Little Lies z Lucemburska velké díky za skvělý festival! Moc nás to na něm bavilo.«

Claire Thill, Independent Little Lies

»Richard III. - Fantastický zážitek...děkuji za něj ♥«

Veronika Watzková

»Velká spokojenost, a to se všemi třemi viděnými letošními kousky! Děkuje za zprostředkování zážitků a všechny zdravíme!«

Lenka Studenková

»Thalia Theater Hamburg. Ach, ta herecká vybavenost!«

Michal Kern, herec

»Blahopřeji k dalšímu úspěšnému ročníku. Trochu závidím, jaký tam máte skvělý tým, je radost pracovat s motivovanými, mladými a nadto ještě krásnými lidmi!«

Kristina Larischová, generální konzulka ČR v Mnichově

»Kolegové, kteří byli v Praze, také vyprávěli, že to byl zdařilý a úspěšný výlet do vašeho krásného města.«

Astrid Kaulich, asistentka obchodního ředitele, Volkstheater Wien

»ještě jednou velice děkuji za pozvání k účasti na letošním ročníku festivalu. byly to pro mě krásné dny, velmi na mě zapůsobily! z berlína do prahy srdečně«

judith hermann

Medienecho 2018

***Die Zehn Gebote* (Volkstheater Wien, PDFNJ 2018)**

Vladimír Mikulka, Blog Nadivadlo, 20. 11. 2018

»Was auf dem „deutschen Festival“ präsentiert wird, ist längst nicht alles zwingend Gold wert, auf eine Sache kann man sich aber so gut wie sicher verlassen: Mindestens eine der Inszenierungen übertrifft die gelockerten Maßstäbe im Fach „Schauspiel auf großer Bühne“. Dieses Jahr galt dies gleich zu Beginn für die Theateradaption von Kieślowskis Dekalog.

Auf den ersten Blick führen die Schauspieler des Wiener Volkstheaters dabei eigentlich nichts Außergewöhnliches vor, sie begegnen einander „einfach nur“ in einem praktischen leeren Raum und stellen scheinbar mühelos eine bemerkenswerte Figur nach der anderen dar. Die meisten Situationen kommen mit zwei Personen aus, nur selten ist das ganze Ensemble an einer Szene beteiligt. Diejenigen, die gerade nicht dran sind, sitzen (zumeist) am Rand der Bühne und sehen dem Geschehen zu.

Kein Vorspiel, keine Deklamationen, keine Ausspielen von Feinheiten und Details (wir befinden uns schließlich auf einer großen Bühne), aber auch keine vorauseilenden Allgemeinplätze. Kein Forcieren und doch ist alles zu verstehen. Hier und da Ironie oder Auflockerungen, gelegentlich etwas absichtlich Unlogisches oder Absurdes, nach unkoordinierten Späßen oder Abwertungen der Figur oder der Gesamtsituation, für die das Publikum immer dankbar ist, sucht man jedoch vergebens. Die Überspanntheit oder der Pathos mancher Szenen scheinen mir ein wenig überzogen, vor allem am Ende beider Spielhälften, das kann aber nicht den Darstellern zum Vorwurf gemacht werden; diese haben sich auch in diesen Abschnitten einfach nur exakt an die Regieanweisungen gehalten.«

Die Zehn Gebote

Petra Zachatá, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»...Peter Fasching mimt überaus überzeugend einen jungen, zum Tode verurteilten Mörder bis hin zum romantisch verliebten Stalker – völlig in die Rolle versunken und mit großem Verständnis. Für seine darbieterische Leistung hat er übrigens unlängst den Nestroy-Theaterpreis in der Kategorie Bester Nachwuchs erhalten.«

Die Zehn Gebote

Barbora Bittnerová, informuji.cz, 22. 11. 2018

»Wie schwer ist es, in einer Welt, in der Gott tot ist und die Ideologien am Ende sind, eigene Normen zu setzen? Dieser Frage geht der polnische Regisseur Krzysztof Kieślowski in seiner TV-Serie Dekalog auf den Grund. In jeder Episode dieser zehnteiligen Serie stehen Figuren im Mittelpunkt, die bisweilen vor mehreren moralischen Dilemmas gleichzeitig sehen. Was passiert mit einer Gesellschaft, für die die zehn Gebote nur ein leerer Begriff sind?

Von der Serie Dekalog geht die Inszenierung *Die Zehn Gebote* vom Regisseur Stephan Kimmig aus, dem es gelungen ist, zehn unterschiedliche Geschichten zu einer dreistündigen Vorstellung zu verweben. Sieben Schauspieler und zwei Kinder wechseln sich in mehr als dreißig Rollen ab. Deren Verwandlungen sind dabei so gelungen, dass sie nicht störend auf den Zuschauer wirken, sondern vielmehr über den raschen Wandel der einzelnen Figuren staunen lassen.

Obwohl Kieślowski den Dekalog in einer der Warschauer Plattenbausiedlungen der späten 80er Jahre spielen lässt, sind die Geschichten, die erzählt werden, ohne Frage zeitlos. Der Zuschauer kann sich vorstellen, dass etwas Ähnliches auch bei seinen Nachbarn vorkommen könnte oder ist sogar selbst schon in eine vergleichbare Situation geraten. Umso stärker wirken *Die Zehn Gebote* auf ihn. Auf keinen Fall handelt es sich um irgendein aufgelockertes Stück, sondern um eine von Anfang bis Ende emotionsgeladene Inszenierung – wie man sich vorstellen kann, überwiegen dabei die negativen Emotionen.

Die Zehn Gebote beeindrucken durch ihre ungewöhnliche Struktur. Die einzelnen Handlungsstränge überschneiden sich, doch den Zuschauer kostet es nicht allzu viel Mühe, sich in diesem Wirrwarr zurechtzufinden. So einzigartig sind die einzelnen Teile. Das Wiener Volkstheater hat sich nicht an die Strukturen der TV-Serie gehalten. „*Wir haben alles miteinander vermischt. Einer der Gründe war, dass im ersten Gebot, also in der ersten Folge von Kieślowskis Serie, ein kleiner Junge stirbt. Doch wir wollten nicht mit so einem tragischen Ereignis einsteigen, daher haben wir die Reihenfolge und Struktur geändert*“, erklärt Regisseur Stephan Kimmig in einem Interview für den Tschechischen Rundfunk.

Die Schauspieler auf der Bühne kommen praktisch ohne Kulissen und Requisiten aus. Im Hintergrund der Bühne steht das Wrack eines LKW-Fahrerhauses. Ein Symbol, das jeder auf seine Art deuten kann. Die meiste Zeit jedoch bewegen sich die Darsteller in einem nahezu leeren Raum, der rechts und links von Plastikstühlen gesäumt ist. Auf diesen nehmen für gewöhnlich jene Schauspieler Platz, die in der jeweiligen Szene nicht mitspielen. Es sind also einzig und allein die Protagonisten, mit denen der Erfolg der ganzen Vorstellung steht und fällt.

Sie machen ihre Sache allerdings hervorragend. Ihre natürliche Darbietung lässt selbst feinste Nuancen in der Atmosphäre des Spiels zur Geltung kommen. Die Geliebte, die vom Ehemann verlassen wurde, wird kurze Zeit später zur besorgten Großmutter, deren Enkelin von der eigenen Mutter entführt wurde. Aus einer betrogenen Ehefrau wird eine bekannte Wissenschaftlerin, die in New York lebt, und aus einem Mörder ein schüchterner Stalker.

Alles ist absolut stimmig und die Vielfalt der Handlungsstränge garantiert, dass sich die Zuschauer keine Minute langweilen werden. Dem Wiener Volkstheater ist es gelungen, die intime Atmosphäre auf eine große Bühne zu übertragen, und *Die Zehn Gebote* sind ein Erlebnis, das noch lange in den Köpfen der Zuschauer zurückbleiben wird.◀

Meinungsbarometer auf informuji.cz: 80%

Zarte Erzählungen von Judith Hermann

Lenka Šaldová, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»... Judith Hermann hat das Talent, in wenigen Sätzen so viel Wesentliches über die Menschen zu sagen und die Situation so farbig zu skizzieren, dass man die beiden Studentinnen, wie sie die gemeinsame Wohnung renovieren, vor sich sehen kann... Und wie viel hinter dem Moment steckt, in dem die Erzählerin mit ihrem Ehemann auf einem wackeligen Steg nach einem mit Freunden in einem Restaurant verbrachten Abend steht. Sie sind einander nahe und zugleich fern, in der Luft vermengt sich das Gesagte mit dem Unausgesprochenen.

...Eine liebenswerte Begegnung, die glaube ich nicht nur mich bewogen hat, sich auch nach ihren weiteren Büchern umzusehen.◀

Der Schlüssel zum menschlichen Leben ist die Sehnsucht. Judith Hermann präsentiert den Erzählungsband *Lettipark*

Tomáš Vodňanský, vltava.rozhlas.cz, Český rozhlas

»Trotz der existenziellen Unsicherheit und den stillen Dramen menschlicher Schicksale mangelt es den Erzähltexten in *Lettipark* nicht an Humor, der freilich sehr dezent eingesetzt wird: „Ich würde sagen, dass ich ein Mensch mit Sinn für Humor bin. Doch Tatsache ist, dass man Humor und Ironie in meinen Texten eher suchen muss“, erläutert Judith Hermann: „Ich habe mir sehr gewünscht, dass die Erzählungen etwas Tröstendes in sich haben, dass sie Kraft geben. Dass sie sagen: Trotz aller Schwierigkeiten, die das Leben mit sich bringt, kann man doch für einen Augenblick innehalten und etwa Kleines, Schönes und Einzigartiges entdecken.“«

Essenz reiner Verspieltheit und Theatralik

Jana Machalická, Lidové noviny, 27. 11. 2018

»Theater aktiver schauspielerischer Selbstzerstörung, so ließe sich das Stück bezeichnen, das das deutsche Theaterfestival vom Hamburger Thalia Theater mitgebracht hatte. Ich kann mich nicht erinnern, eine Clownerie gesehen zu haben, die derart viele Einfälle und Tonlagen verarbeitet, noch dazu in einem so genauen Rhythmus und Timing. Antú Romero Nunes hat seine Variation von Homers *Odyssee* als Essenz reiner Verspieltheit und elementarer Theatralik aufgestellt, die nicht thematisieren muss. Die beiden exzellent disponierten Darsteller erinnerten daran, dass immer noch Unterschiede zwischen der deutschen und tschechischen Schauspielkunst bestehen, denn eine so vorbehaltlose und zugleich kreative Umsetzung der Vorstellung der Regie gibt es bei uns nicht zu sehen.«

Clownsduo frei nach Homer

Radmila Hrdinová, Právo, 26. 11. 2018

»... Der Regisseur Antú Romero Nunes hat das Prager Publikum bereits im vorjährigen Jahrgang mit seiner Inszenierung *Hotel Europa* beeindruckt... Diesmal hat er sich Homers *Odyssee* vorgenommen und entfesselt mit den Schauspielern Thomas Niehaus und Paul Schröder vor den Augen der Zuschauer eine zweistündige Clownerie, ... in der praktisch alles vertreten ist.«

Odyssee (pro)

Helena Jonášová, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»So wie in der Inszenierung *Hotel Europa* oder *Der Antichrist* arbeitet Nunes mit dem Thema Relativierung von Werten, Zerfall der Ordnung. Er macht sich Gedanken über die Zukunft der Menschheit, die sich schon längst von ihren Wurzeln losgelöst hat, Spaß hat wie ein unbeschwertes Kind in einem Freizeitpark und wenn es um wesentliche Themen geht, (im wahrsten Sinne des Wortes) seine Hände in Unschuld wäscht. Eine unendliche Party! Der abschließende Angriff der Barbaren, die zugleich mit dem Untergang der Zivilisation auftauchen, spielt sich auf einer offenen „nackten“ Bühne ab, von intensiver Musik untermalt. Furchterregende, gesichtslose Krieger reißen die vierte Wand ein und stürmen mit Motorsägen den Zuschauerraum. Dann taucht alles in Dunkelheit.«

Odyssee (contra)

Vladimír Hulec, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Aus einem anfangs trockenen, coolen englischen Humor entwickelt sich allmählich ein typisch deutscher. Vulgär, schlüpfrig, beschreibend. Die Schauspieler beginnen sich auszuziehen und lassen begeistert ihre nackten Hintern kreisen, greifen zu Motorsägen und sägen kleine, lächerliche Throne aus dem Sarg heraus... Ob das wohl ein Verweis auf D. D. Pařízek sein soll, der gerne mal das Bühnenbild zersägt? Wer weiß...«

Wenn Kinder ein Stück über einen Pädophilen und Mörder spielen – und man keinen Mucks von sich gibt...

Josef Chuchma, ArtZóna, Česká televize

»...Die Inszenierung von Milo Rau spielt nicht mit einem, sie spielt auch nichts vor.

Die Kinderdarsteller werden keiner problematischen, extremen Prüfung ausgesetzt, der Umgang mit ihnen ist feinfühlig und intelligent. Es ist auch keine Inszenierung, die einen emotional erpresst. Die gleich im ersten Satz des Programmtextes zum Prager Festival aufgeworfene Frage: Kann man mit Kindern das Leben des Kindermörders Marc Dutroux auf die Bühne bringen? – wird kurzum eindeutig beantwortet und erweist sich eigentlich als überflüssig, auch wenn sie den potenziellen Zuschauer beim ersten Lesen geradezu erschrecken oder abschrecken könnte. Und man muss dazusagen, dass *Five Easy Pieces* im tschechischen Theaterkontext der Gegenwart seinesgleichen sucht.

Am Ende von *Five Easy Pieces* wird auf raffinierte Weise die anfängliche Lockerheit wiederhergestellt; man kann man wohl sogar von Katharsis sprechen.«

Five Easy Pieces

Martin J. Švejda, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Der Regisseur Milo Rau... hat die Methode der „indirekten Proportionalität“ gewählt. Er greift zu Mitteln, die möglichst wenig pompös und aufdringlich wirken. Er baut eine Form, die vom Prinzip des Dokumentartheaters ausgeht, geht aber zugleich den Weg eines offenen, „authentischen“ Theaters, das einem nichts „vorspielt“ und in jedem Moment eingesteht, ein Theater zu sein.

...Das beschriebene Prozedere wirkt sehr natürlich, ungezwungen; die transportierte Botschaft entfaltet dadurch – nur scheinbar paradoxerweise – eine umso größere Wirkung. ...

Die Inszenierung erntete beim Prager Publikum einen großen Erfolg.«

Traumatherapie durch Theaterschock

Radka Smejkalová, Týden

»Auf der Bühne sieben Kinder zu sehen, die in Schauspielerrollen die Taten des Pädophilen Marc Dutroux klären, ist starker Tobak. ...

Der Schweizer Regisseur Milo Rau... ist als *Enfant terrible* der europäischen Theaterszene bekannt. „Wenn es Grenzen dafür gibt, was auf die Bühne gebracht werden kann, dann hat Milo Rau sie anscheinend alle ausprobiert“, schrieb über ihn die britische Zeitschrift *What's On Stage*. ...

Ist es grausam, ein kleines Kind darüber erzählen zu lassen, wie seine echte Vorlage von einem Serienmörder gequält wurde? Grausam vielleicht, wirkungsvoll auf jeden Fall. Der Kontrast der unschuldigen Kindergesichter, die über das unbeschreibliche Böse, das Kindern angetan wurde, wirkt lähmend. Und auch hier spielt der Regisseur mit seinem Publikum ein

böses Spiel: Allein das Thema lässt niemanden kalt, doch zu sehen, wie diese Grausamkeiten auf der Bühne von Kindern dargestellt werden, verstärkt die Wahrnehmung des Zuschauers, und ob er will oder nicht: Die eigenen Gedanken darüber, wie quälend eine solche Vorstellung gerade für die Kinderakteure sein muss, ziehen ihn noch tiefer herunter. Die Zuschauer sind Milo Rau auf den Leim gegangen und das nicht ungewollt.

„Für das Publikum ist die Vorstellung sehr emotional, aber für die Kinder ist es nur ein Spiel – man tut so, als ob. Sie empfinden nicht das Gleiche wie die Zuschauer, sie arbeiten nicht mit den eigenen Emotionen nach der Stanislawski-Methode, wie es erwachsene Schauspielschüler tun. Für sie ist das wie Krieg spielen: Peng, peng, jetzt bist du tot!...“

Five Easy Pieces ist nicht bloß ein Spiel um einen Kindermörder und den Seelenschmerz einer Nation, sondern es ist auch ein Spiel über das Theater im Theater und über Manipulation allgemein, wovon im Übrigen sein internationaler Erfolg zeugt.«

Mozaika - Český rozhlas Vltava, 29. 11. 2018

»Eine kurze Geschichte Belgiens in Bezug auf ästhetische und moralische Fragen wird von Schauspielerinnen und Schauspielern zwischen 8 und 13 Jahren in der Inszenierung *Five Easy Pieces* diskutiert. Eine Aufführung dieses Stücks, das weltweit Aufsehen erregt, war im Rahmen der Prager Theaterfestivals deutscher Sprache und in Zusammenarbeit mit dem Festival für Dokumentartheater Akcent festival im Prager Divadlo Archa zu sehen.«

„Schluss mit lustig“ heißt es in diesjährigen deutschsprachigen Inszenierungen Reflexe: Divadlo!, Český rozhlas - Vltava, 30. 11. 2018

»Eines der stärksten Erlebnisse war die knapp vierstündige Inszenierung von *Unendlicher Spaß* nach dem gleichnamigen Kultroman von David Foster Wallace in einer Bühnenadaptation von Regisseur Thorsten Lensing. Den in Hamburg beheimateten Theatermachern ist es gelungen, den mehr als 1000-seitigen Text des bedeutenden vorzeitig verstorbenen US-Schriftstellers zu einem Komplex pointierter Szenen, oft im Wesentlichen in präzise abgespielten Monologen, zu verdichten.«

Das Prager Theaterfestival deutscher Sprache und *Unendlicher Spaß* in der Dramatisierung und Regie von Thorsten Lensing Divabaze.cz, 06. 12. 2018

»Die Atmosphäre im Theatersaal passte sich dem Handlungsablauf an. Bei bestimmten Passagen erklang stellenweise geradezu lautes Gelächter, bei anderen wiederum hätte man im Zuschauerraum eine Stecknadel fallen hören. In den Charakteren der einzelnen Figuren berührt Lensing Beziehungs- und Gefühlsthemen, die sich durch das Leben eines jeden von uns ziehen, und schafft es somit, im Zuschauer innere Prozesse in Gang zu setzen.«

Blackout

Jan Kolář, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Wenn ich trotzdem nicht den Stab über dem Luxemburger *Blackout* breche, ist dies das Verdienst der darbieterischen Leistung beider Hauptdarsteller. Der TV-Moderator Marc Baum ist eine lebendige, in seiner verlegenen Bescheidenheit geradezu rührende Figur. Und die exzentrische, streng stilisierte Darbietung von Larisa Faber ist möglicherweise der Hauptgrund, warum man sich *Blackout* bis zu Ende ansehen sollte.«

Ostermeiers zynischer Clown

Jana Machalická, Lidové noviny, 04. 12. 2018

»Das Festival deutscher Sprache gipfelte in zwei Vorstellungen von *Richard III.* in der Regie von Thomas Ostermeier. Zu sehen war starkes Theater, eine dieser unbarmherzigen und finsternen Inszenierungen, die Themen der Zeit mit grausamer Ehrlichkeit angehen. Und die wieder einmal die Einzigartigkeit deutscher Theaterkultur bestätigen.

Die Inszenierung der Berliner Schaubühne ist zwar dreieinhalb Jahre alt, hat aber immer noch einen „perfekten Halt“, man könnte sogar sagen, dass sie zu absoluter Vollkommenheit gereift ist. Im Sommer vor drei Jahren, also ein paar Monate nach der Premiere, wurde sie auf dem Festival von Avignon gezeigt, wo das Publikum vor lauter Begeisterung – ähnlich wie nun in Prag – beinahe das Gebäude der dortigen Oper demoliert hat. Das Ständetheater saß dem brutalen und finsternen Richard wie angegossen, als ob der Regisseur ihn für den nüchtern klassizistischen und dabei überaus charmanten Raum maßgeschneidert hätte. Schon in Avignon sagte Ostermeier, dass für ihn der richtige Schauspieler immer das Wichtigste sei und er sich erst dann für ein Stück entscheide, wenn er den idealen Darsteller gefunden habe, was auch bei *Richard III.* der Fall gewesen sei. Und es stimmt, dass Lars Eidinger in der Hauptrolle einzigartig ist und aus seinem Können auf natürliche Weise auch das Thema eines paranoiden Verlangens nach Macht erwächst, das in einem Zerfall der Persönlichkeit und Wahnsinn endet. Doch Ostermeier schafft es aus diesem furchtbaren von Leichen gesäumten Weg, den Richard III. beschreitet, im wahrsten Sinne des Wortes ein Kabarett zu machen, eine tragikomische Show. Eidingers Antiheld ist nämlich amüsant und zynisch, er testet mit einer abartigen Freude, wie weit er gehen kann – die Figuren um ihn herum sind wie Gespenster, die ebenfalls nach Macht streben, aber nicht den Mumm haben, bis zum Äußersten zu gehen. Er weiß das, vernichtet sie und verhöhnt sie zugleich.

Blutige Brautwerbung

Die Regie modelliert die Situationen zu grotesken Auftritten, in denen Richard III. pervers auf der Bühne herumtollt und sich nicht scheut, zu jeglichen Mitteln zu greifen, um sein Ziel zu erreichen. Er hüpfte herum wie ein Affe, geht x-beinig, zieht seinen Klumpfuß hinter sich her, doch es ist nicht ausgeschlossen, dass er all dies nur spielt. Wenn er um Lady Anne wirbt, die ihm verfällt, obwohl er ihren Ehemann ermordet hat, zieht er sich nackt aus und zeigt einen makellosen Körper. Und er spielt eine ungeheure Farce, als er ihr anbietet, ihn mit dem Schwert zu durchstoßen, um später zufrieden mit dem Ergebnis der Brautwerbung nackt wie eine Glucke auf ihrem Ei auf einem Sarg mit sterblichen Überresten Platz zu nehmen. Es gibt ein zweckmäßig gelöstes, im Prinzip einfaches Bühnenbild, das von einer verwitterten Wand gebildet wird. Diese besteht aus einem oberen Teil, der eine Art Empore bildet, während der untere Teil in der Mitte ein Portal aufweist, das von einem alten Teppich verhängt ist. An einem langen Seil hängt eine Minikamera mit Licht und Mikrofon, in das Richard ab und zu spricht; mit der Kamera nimmt er sich am Ende selbst auf. Ostermeier hat jede Menge Einfälle, wie bekannte Situationen auf originelle Weise gelöst werden können; diese dienen dabei nicht dem Selbstzweck oder der Effekthascherei, sondern fügen sich perfekt in die Struktur der Inszenierung ein und führen diese weiter. In der Szene vom Mord an Clarence, den ersten, den Richard in dem Stück einfädelt, wird wieder mit Nacktheit und Blutströmen operiert. Zugleich hat die Szene etwas Groteskes, Überzogenes an sich, was daran erinnert, dass hier vor allem mit der Form gespielt wird. Eine interessante Darbietung bietet auch die Unheil verkündende Königin Margaret, die Witwe Heinrichs IV. Diese wird von einem Mann gespielt, der seine Flüche emotionslos ausstößt, als würde er eine lange Liste herunterbeten. Und die Prinzen, die Richard im Wege stehen und die er ebenfalls ermorden lässt, sind Marionetten in Lebensgröße, die von Schauspielern geführt werden, die für sie das Sprechen übernehmen. Die Regie treibt die Handlung in scharfem Tempo voran, für eine prägnante Sprache sorgt die neue

Übersetzung von Mayenburg; der gewählte Stil wird von einem Live-Schlagzeug unterstützt, das dröhnenden Punk produziert. Sein komödiantisches Talent und seinen Einfallsreichtum stellt Eidinger mehr als einmal unter Beweis, beispielsweise als die Herrschaften im Tower zusammenkommen, um Richards Krönung zu planen. Alle fürchten, dass sich auch Lord Chamberlain Hastings zu ihnen gesellen werde. Da verkündet Richard ungeniert: Dann bringen wir ihn doch um! Dabei tut er so, als ob er scherzen würde, er blinzelt und schneidet hämische Grimassen. Kurze Zeit später wird Hastings ermordet. Oder seine famose scheinheilige Komödie, die er spielt, als ihm eine Delegation die Krone anbietet. Er wolle sie doch gar nicht, er sei ihrer nicht würdig. Eine bemerkenswerte Studie, eine hervorragend umgesetzte Anregung aus der heutigen politischen Szene.

Vorreiter einer neuen Ästhetik

Nach der Krönung erscheint er in einem merkwürdigen Gewand, schon vorher trug er einen Schutzhelm auf dem Kopf, vermutlich damit er ihm nicht auseinanderfällt. Nun hat er sich in ein Korsett gezwängt und sich eine Halskrause umgelegt – die Verwandlung in ein Monstrum hat begonnen. Er schmirt sich weiße Farbe ins Gesicht, die an eine starre Maske erinnert. Er nimmt sein Gesicht mit der Kamera auf, die Zuschauer können den Wahnsinn in seinen Augen erkennen, die zerfressene Haut und die klappernden Zähne – er ist kurz davor, den Verstand zu verlieren. Der finale Aufzug seiner Opfer und der Aufschrei „Ein Königreich für ein Pferd!“

– all dies spielt sich als unendlicher Albtraum ab, den die Zuschauer auch diesmal dank der Kamera sich „plastisch“ aus Richards Gesicht auf die Rückwand der Bühne erheben sehen. Der Wahnsinnige wird dann von seiner irdischen Last befreit und über die Bühne emporgezogen. Ostermeiers *Richard III.* ist ein hervorragendes Beispiel für den kultivierten Stil deutschen Theaters, der in der zweiten Hälfte der 90er Jahre entstanden ist. Er hat uns gefesselt und inspiriert. Im Übrigen gehört Ostermeier zu den führenden Vertretern dieses Theaterstils; als 30-jähriger war er Vorreiter dieser neuen Ästhetik, man denke nur an seine schockierende Inszenierung von Mayenburgs *Feuergesicht*. Heute steht er mit 50 Jahren am Gipfel seiner Karriere und vermag immer noch überraschen. Für war das Prager Theaterfestival deutscher Sprache war sein *Richard III.* der krönende Abschluss; solche Inszenierungen belegen, worin das Theater unersetzbar ist und welche großen Möglichkeiten es hat – selbst in der heutigen von Technik beherrschten Zeit.«

***Richard III.* über die schamlose Arroganz der Macht**

Lars Eidinger legt in *Richard III.* ein überwältigendes Solo hin.

Radmila Hrdinová, Právo, 03. 12. 2018

»Das Regiekonzept von Thomas Ostermeier wurde auch von der stark zur heutigen Sprache tendierenden Übersetzung des Dramatikers Marius von Mayenburg geformt und die Adaption des Textes war eindeutig auf ein großes Solo von Lars Eidinger in der Titelrolle ausgerichtet. Die anderen geben ihm nur Vorlagen. Eidinger ist ein fantastischer Schauspieler und als Richard spielt er seine Machtintrigen im großen Stil aus, ohne sich auch nur zu bemühen, diese zu verbergen, mit einem großen komödiantischen Talent und Freude am Spiel. Über seine Ähnlichkeit mit heutigen politischen Spielern kann kein Zweifel bestehen. Ostermeier spielt *Richard III.* über die schamlose Arroganz der Macht.

Die Welt, in der sich alles abspielt, ist alles andere als einladend: schmutziger, gestampfter Lehm, kalte kahle Wände, Metallleitern und Rampen und harter Rock. Körperlichkeit, Nacktheit, Blut, Erbrochenes und Grimassen.

Im deutschen Theater nichts Neues, doch alles wird konsequent eingesetzt, um eine maximale Wirkung zu erreichen.

Eidinger spielt in *Richard III.* auch mit seinen physischen und psychischen Missbildungen, er ist abstoßend und amüsant zugleich, ein theatralischer Komödiant, der seine Gegner ohne Skrupel aus dem Weg räumt und das Volk um den Finger wickelt. Die Leichtigkeit, mit der ihm das gelingt, ödet ihn bisweilen schon langsam an, daher kommentiert er sich und sein Spiel durch ungeduldige, abfällige Gesten. Er weiß genau, dass er keinen echten Gegner hat; den letzten großen Kampf um Leben und Tod führt er im Übrigen gegen sich selbst, um sich letzten Endes selbst zu bezwingen und wie Schlachtvieh am Fuß aufzuhängen, wo sein nackter Körper als letzter Lacher und Pointe vor einer Welt baumelt, die sich seinem Spiel so leicht unterworfen hat.

Richard III. ist ohne Frage der größte Gewinn des diesjährigen Jahrgangs eines Festivals, das schon seit 23 Jahren belebende Inspiration durch Theater aus dem deutschsprachigen Raum nach Prag bringt. Die diesjährige Ernte hat zwar viele Fragezeichen zur dramaturgischen Auswahl aufgeworfen, dennoch ist Ostermeiers *Richard III.* eine Inszenierung, die durch einen klassischen Text in einer bühnentechnisch eindrucksvollen Form eine klare Sprache zum Hier und Jetzt spricht. Und solche Lektionen sind hierzulande dringend erforderlich!«

Ein umwerfender *Richard III.*

Lenka Šaldová, Divadelní noviny, 11. 12. 2018

»Thomas Ostermeier zählt unstrittig zu den bedeutendsten deutschen Regisseuren des letzten Vierteljahrhunderts. Und dem Prager Theaterfestival ist es gelungen, seine Karriere von Anfang an festzuhalten. ...

Lars Eidinger hat ganz nach Plan in nur kurzer Zeit die Sympathie der Zuschauer gewonnen. ... Er besticht durch seine Schamlosigkeit.«

Letzter Abend des Prager Theaterfestivals deutscher Sprache informuji.cz

»Lars Eidinger brillierte in der Hauptrolle in *Richard III.* Stark in Dialogen, überzeugend in Monologen. Die Publikumsarbeit hat er im kleinen Finger und er hat auch seine Anpassungsfähigkeit an die Umgebung unter Beweis gestellt. Die schwierige Rolle eines psychopathischen Mörders, der sich darauf versteht, Menschen zu manipulieren, die er am meisten verletzte, indem er sie zu seinen Füßen niederknien ließ, beherrscht er in bewundernswerter Weise. Seine witzigen Abschweifungen von der Handlung waren überdies eine angenehme Auflockerung und haben dem Stück als Ganzes in keinsten Weise geschadet.«

Martina Procházková, 02. 12. 2018

»Das Prager Festival deutscher Sprache endete gestern mit *Richard III.* Die Schaubühne Berlin hat unter der Regie des allseits geschätzten Thomas Ostermeier ein Stück auf die Beine gestellt, das sämtliche Kriterien einer Kulturvorstellung erfüllt. Das historische Stück von William Shakespeare über unstillbare Gier nach Macht und skrupellose Manipulation wurde in die heutige moderne Sprache übertragen. Der Titelheld war eine physische Kombination aus Forrest Gump und Hannibal Lecter. Das Kostüm wiederum wirkte stellenweise wie eine Kreation von Gaultier. Für einige Befremdung sorgte auch der Hauptdarsteller Lars Eidinger, der sich ans Publikum wandte, vor allem dann, als ein Fräulein in der ersten Reihe ein Nacktfoto von ihm machen wollte und ein anderer wiederum beim Lesen der Obertitel mit der Hand die Augen abschirmte. Die Entscheidung, Margaret von einem Mann spielen zu lassen, war fantastisch. Diesen Rap von Robert Beyer werde ich so schnell nicht wieder vergessen.

Und alles was Maggie vorhersagt, geht darüber hinaus in Erfüllung. Die alte Hexe! Moritz Gottwald als Buckingham wirkt so glaubwürdig, dass man ihn sogleich als Komplize in any crime adoptieren möchte. Die Rechnung, die jungen Prinzen von alten Omas spielen zu lassen, ist aufgegangen. Wenn Kinderleichen auf der Bühne gelegen wären, ich weiß nicht, ich weiß nicht.

Das Bühnenbild selbst hat mich gleich nach meiner Ankunft im Ständetheater in den Bann gezogen. Ein Teppich anstelle einer Tür, eine Art Sandarena und rechts von uns ein Schlagzeuger, der einen Liveauftritt hinlegt.

Dem Text konnte ich praktisch das erste Mal von Anfang an folgen. Jeder Moment war echt, die Worte saßen. Nichts war nur so dahingesagt, ohne Sinn. Absolute Konzentration im Publikum, das verdient eine Atempause erhielt, als Trip Metal gespielt wurde.

Zum Glück gibt es ein Happy End, denn Unersättlichkeit hat noch keinen glücklich gemacht. Gut, daran erinnert zu werden!

Fast die ganze Vorstellung über habe ich mir den Kopf zerbrochen, woher ich den Hauptdarsteller kenne. Ich habe ihn in sämtlichen deutschen Spionageserien vermutet, in einem Moment fragte ich mich sogar, ob er nicht Heydrich gespielt hat... aber zu Hause habe ich gegoogelt, dass er in *Foyle's War* mitgewirkt hat, außerdem mit Kristen Stewart in *Personal Shopper*, in *Babylon Berlin*, *SS-GB*, *Die Wolken von Sils Maria* mit Juliette Binoche...usw. Das Festival begeht seinen mittlerweile 23. Jahrgang! Und ich zolle wieder einmal den Veranstaltern, der Dramaturgie und all jenen Beifall, denen etwas daran liegt, dass wir zu Hause erstklassiges Welttheater sehen können. Ende der Meldung.«

Aus Interviews:

»Wir wollen das tschechische Theater in keinsten Weise infizieren. Wir sind jedoch davon überzeugt, dass die Inszenierungen, die wir hierher holen, dramaturgische Entscheidungen beeinflussen.«

Petr Štědroň, Dramaturg des Festivals

»Man sagt, dass es Gott gibt.«

Roland Koberg, Dramaturg

»Ich suche nach Alternativen zum herkömmlichen Schauspiel.«

Ursina Lardi, Schauspielerin

Kommentare von Teilnehmern und Zuschauern:

»Es war wieder so schön bei Euch, alle waren begeistert von Eurem hilfsbereiten Team, toller Applaus ... wir kommen wieder! Keine Frage!«

Karin Becker, Künstlerische Betriebsdirektorin, Thalia Theater

»Vielen Dank an das Team für ein wunderbares Festival! So viele tolle Vorstellungen dieses Jahr, habe es sehr genossen, DANKE!!«

Sarah Polewsky, Projektkoordination, Österreichisches Kulturforum Prag

»Liebes Festival,

ich denke, der diesjährige Jahrgang ist euch wirklich außerordentlich gut gelungen – bei allem, was ich gesehen habe, konnte ich keine Schwachstelle entdecken. Dem entsprechen auch die Rezensionen in der Presse, man war begeistert. Ruht euch also getrost eine Weile auf euren Lorbeeren aus, denn schon bald heißt es wieder: auf zum nächsten Jahrgang!!!!!!! Congrat!«

Eva Salzmannová, Schauspielerin

»Auch von uns und Independent Little Lies aus Luxemburg vielen Dank für das wundervolle Festival! Es hat so viel Spaß gemacht.«

Claire Thill, Independent Little Lies

»Richard III. - Ein fantastisches Erlebnis ...vielen Dank dafür ♥«

Veronika Watzková

»Große Zufriedenheit mit allen drei dieses Jahr gesehenen Stücken! Danke an euch, uns diese Erlebnis ermöglicht zu haben! Liebe Grüße an alle.«

Lenka Studenková

»Thalia Theater Hamburg. Was für ein schauspielerisches Können!«

Michal Kern

»Glückwunsch zu einem weiteren erfolgreichen Jahrgang. Ich bin ein wenig neidisch auf euer tolles Team – welch eine Freude mit motivierten, jungen und noch dazu schönen Menschen zu arbeiten!«

Kristina Larischová, Generalkonsulin der Tschechischen Republik in München

»Meine mitgereisten Kolleg/innen haben ebenfalls berichtet, dass es ein gelungener und erfolgreicher Ausflug in Ihre schöne Stadt war.«

Astrid Kaulich, Ass. Kfm. Direktion, Volkstheater Wien

»danke noch einmal sehr für die einladung zur teilnahme am diesjährigen festivaljahrgang. es sind schöne und eindrückliche tage für mich gewesen!

herzlich von berlin nach prag«

judith hermann

Kritický žebříček Pražský divadelní festival německého divadla		Josef Herman	Saša Hrbotický	Radmila Hrdinová	Vladimír Hulc	Josef Chuchma	Jan Kolář	Marcela Magdová	Martin Macháček	Vladimír Mikuška	Jana Soprová	Lenka Saldová	Martin Svejda	Petra Zachátá
Volkstheater Wien: Die Zehn Gebote / Desatero přikázání				***	***		***			***			***	***
Autorské čtení Judith Hermann												***		
Thalia Theater Hamburg: Die Odyssee / Odyssea		***	****	***	**					***	***	***	***	***
Institute of Political Murder, CAMPO Gent: Five Easy Pieces			****		****	****				***	***		***	***
Thorsten Lensing: Unendlicher Spass / Nekonečný žert		*	***			****		***	***	***	**	**		
Independent Little Lies, Luxemburg: Blackout					*		**	*			**			*
Schaubühne Berlin: Richard III.		****	****	****	****		****	****	****	****	****	****	****	****
Kabaret: Das Thema / To téma											***	***		
Český rozhlas Vltava: Shakespeareova lebka					***									
Scénické skici LETI: Křouání Mléčné dráhy											***			***

DN

divadelní noviny

Kulturní čtrnáctideník
pro divadelníky a jejich diváky

21

ročník 27 – 11. prosince 2018 – 35 Kč
www.divadelni-noviny.cz

Rozhovor s Natalií Dessay

Richard III. podle Thomase Ostermeiera

Pražský divadelní festival německého jazyka

Patnáct let Nové sítě

Arnošt Goldflam o Josefu Kovalčukovi

Ceny Divadelních novin 2018

Choreograf Dimitris Papaioannou

**Rozhovor s dramaturgem
Volkstheateru Rolandem Kobergem**

Rozhovor s Ursínou Lardi

Lars Eidinger jako Shakespearův Richard III. v inscenaci berlínské Schaubühne
(režie Thomas Ostermeier, Pražský divadelní festival německého jazyka 2018) / str. 4 - FOTO VLADIMÍR ZVA NOVINY

FESTIVAL

DIVADELNÍ NOVINY 21
11. prosince 2018

Konec srandy aneb Pražský divadelní festival německého jazyka

Každoroční pražský festival je už podle jména nejen svátkem divadla z německy mluvících zemí, ale také němčiny. Na letošním 23. ročníku se však hrálo i ve vlámštině (Five Easy Pieces) či ve smyšleném jazyce inspirovaném švédštinou a dalšími germánskými jazyky (Odysea). Samozřejmě i česky v případě vítěze Geny Josefa Balvína – Mýcení Divadla Na zábradlí – nebo v rámci scénických skic nových německojazyčných textů, které vytvořilo ve spolupráci s projektem Fabulamundi – Playwriting Europe Divadlo LETÍ (Tahle zeď se pospojuje sama a hvězda promluvila, hvězda taky něco řekla od Miroslavy Svobkové a Kňourání mléčné dráhy od Bonna Parka). A rovněž pod oblohou Planetária Praha při poslechu rozhlasové inscenace textu Wernera Fritsche Shakespearova lebka. Němčina přesto nepřišla zkrátka, a to také díky prvnímu ročníku divadelní platformy theatertreffpunkt prague pořádanému společně s Goethe-Institutem, kde se setkali německy mluvící divadelníci ze zemí střední Evropy, aby si navzájem představili své projekty. Festivalové motto *Schluss mit lustig*, tedy konec srandy, zní provokativně, ale letošní inscenace byly oproti předchozím ročníkům spíše krotké – jak esteticky, tak myšlenkově. Kontroverzi mohlo vzbudit publicistické divadlo Five Easy Pieces, v němž případ dětského vraha Dutrouxe hrají samy děti, ale obošlo se bez protestů už jenom proto, že si Milo Rau vypomohl „bezpečnou“ antiluzivní formou. Provokativnost probleskla v Desateru přikázání, Odysee, Nekonečném žertu a samozřejmě také v Mýcení, snad i v Blackoutu, ačkoli zde se zcela minula účinkem. Pohodlná sranda možná převládla očekávaný existenciální přesah většiny inscenací. Nabídce dominoval Richard III., i když nejuznávanější práce Thomase Ostermeiera nepředčil. Festival sice nepřivezl mnoho režijních experimentů, zato poukázal na to, jakých vzácných kvalit může dosáhnout ansámblové herectví, pokud herci mají možnost kontinuálně tvořit v součinnosti s výraznou režijní osobností.

PETRA ZACHATÁ

metro www.metro.cz | KULTURA | pondělí 19. listopadu 2018
Německá divadla v Praze

Novinky.cz
Richard III. o bezostyšné aroganci moci

prag aktuell

Claudia Hempel | Rubrik: Theater, Oper, Tanz | 28. 11. 2018

Die zehn Gebote

Ein dreistündiges Theaterstück, das ganz ohne Moral moralisch ist.

SUKCES PRAŽSKÉHO DIVADELNÍHO FESTIVALU NĚMECKÉHO JAZYKA William Shakespeare: Richard III.

Režie Thomas Ostermeier, Schaubühne am Lehniner Platz Berlin 7. února 2015, na festivalu ve Stavovském divadle 30. listopadu a 1. prosince. Přivětivý manipulátor Richard se baví tím, jak ochotně mu lidé věří účelové lži, jak snadno jimi může manipulovat a vynutit si, co si jen zamane – a jsou mu za to ještě vděční!

DN

artZŌNA

KDYŽ DĚTÍ HRAJÍ O PEDOFILOVI
A VRAHOVI – A ANI NEDUTÁTE...

Josef Chuchma, 26. listopadu 2018

TÝDEN.cz

Novinka

Divadelní festival německého jazyka
uvede mezinárodní platformu

Vltava

19. listopad 2018 | Mozaika

Jak mluvit o morálce a nemoralizovat? O inscenaci Desatero přikázání s Rolandem Kobergem z vídeňského Volkstheater

Mediální kampaň, prezentace festivalu a spolupráce s mediálními partnery

Vizuální prezentace 23. ročníku festivalu navázala na dlouhodobou grafickou koncepci studia zetzetz Mikuláše Macháčka. Zachovávala opět černobílý styl a vycházela z motto festivalu „Schluss mit lustig“. Jednotná grafika byla využita u plakátů, inzerce, webových stránek i např. televizního spotu. Výraznou novinkou v roce 2018 bylo spuštění zcela nových webových stránek, optimalizovaných i pro mobilní zařízení (telefony, tablety), která návštěvníci festivalu využívají pro získání informací stále častěji.

V rámci mediální kampaně jsme opět dosáhli pokrytí všech typů médií - televizních, rozhlasových, internetových, tištěných i outdoorových - s cílem oslovit co nejširší vrstvy diváků všech věkových i sociálních skupin. Při zajištění mediální prezentace festivalu jsme tradičně využili především spolupráci s mediálními partnery. Festival jsme také samozřejmě propagovali přes sociální sítě a prostřednictvím inzerce, zejména v odborných periodikách. Dvěma základními úlohami kampaně bylo jednak zajištění dostatečného povědomí o konání festivalu a poskytnutí základních informací o termínu a předprodeji vstupenek, jednak poskytnutí reklamního prostoru pro prezentaci sponzorů a partnerských institucí festivalu. Detailní přehled o všech formách kampaně poskytuje následující mediální plán. Oba hlavní účely kampaně byly naplněny v maximální možné míře. Zájem laické i odborné divácké veřejnosti v mnoha případech převyšoval kapacitní možnosti, přestože se nám u některých produkcí dokonce podařilo navýšit původně plánovanou kapacitu. Řada festivalových představení byla vyprodaná ihned po spuštění předprodeje. Celkově dosáhla návštěvnost v hlavním programu více než 95% obsazenosti sálů. U partnerských společností a institucí jsme naplnili požadovaná reklamní protiplnění, vycházející z prezentačních možností festivalu a výše partnerských příspěvků.

Spolupráce s Českou televizí

Jednou z nejdůležitějších součástí kampaně festivalu je již zmíněná spolupráce s mediálními partnery. Tím nejvýznamnějším je pak Česká televize, která se i v roce 2018 stala generálním mediálním partnerem festivalu, čehož si velice vážíme. Spotová kampaň na obrazovkách České televize byla nejpřínosnější mediální podporou a pro festival by byla jen velmi těžko nahraditelnou. Festivalové spoty shlédlo na všech programech (ČT1, ČT2, ČT24, ČT art, ČT sport) téměř milion a čtvrt diváků! K nim přibýly další tisíce návštěvníků serveru iVysílání, na němž nám Česká televize rovněž umožnila prezentaci festivalu.

Český rozhlas Vltava – mediální i programová spolupráce

Neméně úspěšná byla spolupráce i s druhým veřejnoprávním médiem – Českým rozhlasem, konkrétně se stanicí Vltava. Vedle výrazné mediální podpory přesáhla vzájemná spolupráce po zkušenostech z předchozího ročníku opět i do programové oblasti, kdy stěžejním bodem byl zejména projekt Shakespearova lebka v pražském Planetáriu. Celému festivalu se pak stanice Vltava věnovala v celé řadě svých relací a jedno z vydání pořadu Mozaika bylo dokonce celé zaměřeno pouze na Pražský divadelní festival německého jazyka.

Dalšími významnými mediálními partnery jsou Týdeník Echo a server Echo24.cz, Radio 1 a Radio Spin, čtrnáctideník A2, pro outdoorovou prezentaci společnosti InsiderMedia a euroAWK, dále odborné servery divadlo.cz, i-divadlo.cz a svetadivadlo.cz. Důležitá je také spolupráce s německojazyčnými médii jako je prag aktuell, Tschechien online, časopis Freundschaft a velkou radost máme z obnovené spolupráce s magazínem Prager Zeitung, který pokračuje ve své činnosti alespoň jako internetový zpravodaj.

Propagace festivalu prostřednictvím mediálních partnerství tak umožňuje festivalu zajistit kampaň až s 80% cenovým zvýhodněním. Doplnuje ji již zmiňovaná inzerce v odborných médiích (Divadelní noviny, Svět a divadlo), uvedení programu v programových měsícnících (Česká kultura, Pražský přehled). Součástí kampaně jsou také publikované rozhovory s organizátory festivalu nebo hostujícími tvůrci v televizi, rozhlasu i tisku a intenzivní spolupráce s novináři a zástupci médií – nejen formou tiskové konference a rozesíláním tiskových zpráv, ale také osobním přístupem a komunikací s významnými kritiky a novináři. Na 23. ročník festivalu se opět akreditovalo na 80 tuzemských i zahraničních novinářů a zástupců médií (mezi nejvýznamnější patří Česká televize, Český rozhlas, Právo a Novinky.cz, Lidové noviny a lidovky.cz, Deník, Hospodářské noviny a iHNed.cz, Divadelní noviny, Týden, Metro, aktualne.cz, Deník Referendum, ARD, Der Spiegel, Mladá fronta DNES, Týdeník Rozhlas, Rádio Svobodná Evropa a celá řada dalších).

Realizovaný mediaplán

Televizní reklama

- České televize
 - kampaň 5. – 25. 11.
 - 16x 20 sec. spot na programech ČT1, ČT2, ČT24, ČT art a ČT sport
 - zásah 18,8 GRP, Reach 14,03%
 - spot vidělo celkem 1 206 106 diváků
 - loga generálních partnerů a generálního mediálního partnera

Reklama v rozhlasových médiích

- Český rozhlas Vltava
 - redakční podpora pořadů Mozaika, ArtCafé, Reflexe: Divadlo!
 - rozhovory ve vysílání s organizátory i hostujícími umělci
 - soutěž o vstupenky
- Radio 1
 - velká spotová kampaň 10. - 23. 11.
 - 40 anoncí, 30sec.
 - 2x soutěž o vstupenky
 - 14x kulturní servis 18. 11. – 1. 12.
- Radio Spin
 - spotová kampaň 5. – 16. 11.
 - 30 anoncí, 30 sec.
 - kulturní servis 19. 11. – 1. 12.

Venkovní reklama

- plakáty CLV a A1
 - výleповé plochy v centru Prahy, stanice metra, okolí zastávek, rušných ulic a silnic
 - zajišťovala společnost InsiderMedia a euroAWK
 - kampaň 1. 11. – 1. 12.
 - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- QS fólie / samolepky na tramvajích 220 x 60 cm
 - zajišťovala společnost InsiderMedia
 - kampaň 16. 10. – 30. 11.
 - vysoká viditelnost kampaně
 - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- plakáty A3 + LCD displeje
 - InsiderMedia ve vlastní distribuční síti - čekárny, knihovny, instituce, střední a vysoké školy
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí

Reklama v tištěných médiích

- Echo24
 - celorepubliková kampaň 1. – 15. 11.
 - 2x celostránková inzerce v tištěné i digitální verzi
 - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- A2
 - celorepubliková kampaň
 - inzerce 264 x 186 mm
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- Freundschaft
 - celorepubliková kampaň
 - inzerce na zadní straně obálky
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- Svět a divadlo
 - celorepubliková kampaň ve vydání 5/2018
 - celostránková inzerce 170 x 123 mm
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- Divadelní noviny
 - celorepubliková kampaň ve vydání 19/2018
 - inzerce 169,4 x 210,5 mm
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů a institucí

- Přehled kulturních pořadů v Praze
 - vydání listopad 2018
 - uveřejnění kompletního programu a loga festivalu
- Česká kultura
 - vydání listopad 2018
 - uveřejnění kompletního programu a loga festivalu
- Programový katalog filmového festivalu Das Filmfest
 - inzerce 143 x 99 mm
 - logo Goethe-Institut Praha

Internetová reklama

- Echo24.cz
 - kampaň 12. – 30. 11.
 - banner 480 x 300 px
- radio1.cz
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - banner 1220 x 365 px s odkazem na www.theater.cz
 - zveřejnění PR článku
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů, logo Radio 1
- advojka.cz
 - kampaň 5. – 25. 11.
 - bannery 468 x 60 px s odkazem na www.theater.cz
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- svetadivadlo.cz
 - server časopisu SaD, kampaň 1. – 30. 11.
 - banner 460 x 60 px
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- divadlo.cz
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - banner 1736 x 233 px s odkazem na www.theater.cz
 - roller s odkazem na PR článek festivalu
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů, logo divadlo.cz
- i-divadlo.cz
 - kampaň 1. 11. – 1. 12.
 - banner 728 x 90 px s odkazem na www.theater.cz
 - články o festivalu
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů

- kampocesku.cz
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - bannery 476 x 334 px s odkazem na www.theater.cz
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- prag-aktuell.cz a tschechien-online.org
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - bannery 728 x 90 px s odkazem na www.theater.cz
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- pragerzeitung.cz
 - kampaň 1. – 30. 11.
 - banner 610 x 80 px s odkazem na www.theater.cz
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů
- Informuji.cz
 - zvýraznění akce
 - uveřejnění tiskové zprávy
 - uveřejnění kompletního programu festivalu
- Kulturio.cz
 - uveřejnění kompletního programu festivalu a článků o festivalu
- ticketmaster.cz
 - sada bannerů pro podporu prodeje vstupenek umístěných na hlavních stránkách příslušných sekcí
 - uvedení log generálních a hlavních partnerů

Tištěné a další prezentační materiály festivalu

- Programové sešity
 - náklad 7.000 kusů, formát 120 x 160 mm
 - distribuce do škol, institucí, kaváren, divadel a dalších veřejných prostor, partnerům festivalu, novinářům a dalším významným subjektům
 - reklamní plochy partnerů: celostránkové: Ministerstvo kultury, Hlavní město Praha, Česko-německý fond budoucnosti, Goethe-Institut, Česká televize, Český rozhlas Vltava a Škoda Auto; půlstránková: Radio 1
 - uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Programové brožury
 - náklad 700 kusů, formát 195 x 260 mm
 - distribuce: partnerům festivalu, novinářům na tiskové konferenci, spolupracujícím institucím (velvyslanectví, Rakouské kulturní fórum, Goethe-Institut...), hostujícím souborům a prodej divákům během festivalu
 - celostránkové reklamní plochy partnerů: Ministerstvo kultury, Hlavní město Praha, Česko-německý fond budoucnosti, Goethe-Institut, Česká televize, Český rozhlas Vltava

- zdravotní Česko-německého fondu budoucnosti
- uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Prezentační roll-up bannery festivalu
 - umístění na tiskové konferenci a ve všech divadlech v době konání představení
 - uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Velký foto-banner s logy partnerů festivalu
 - umístění v divadlech v době konání představení
 - uvedení log všech partnerů, institucí a mediálních partnerů
- Prezentační roll-up bannery partnerů festivalu
 - samostatné vlastní roll-upy partnerů
 - umístění v divadle v době konání partnerského představení

Ostatní formy prezentace

- Webové stránky festivalu www.theater.cz
 - návštěvnost: téměř 25.000 unikátních návštěv v období září až prosinec
 - uvedení log všech partnerů, mediálních partnerů a institucí s odkazem na jejich webové stránky
- Prezentace na facebook.com
 - vlastní stránka s 1.600 fanoušků - www.facebook.com/www.theater.cz
 - intenzivní komunikace a prezentace – program, partneři, hosté festivalu, články o festivalu
- Tisková konference
 - Český rozhlas, 13. 11.
 - distribuce programové brožury
 - ústní a bannerová prezentace všech partnerů, mediálních partnerů a institucí
- Vstupenky
 - distribuční společnost TICKETMASTER
 - loga generálních partnerů na veškerých vstupenkách
- Upoutávkové předměty s motivem 23. ročníku festivalu Schluss mit lustig
 - trička
 - textilní tašky
 - zrcátka a placky

Medienkampagne, Präsentation des Festivals und Kooperation mit Medienpartnern

Die visuelle Präsentation des 23. Festivaljahrgangs knüpfte an das langfristige grafische Konzept des Studios zetzetzet von Mikuláš Macháček an. Der schwarz-weiße Stil wurde abermals beibehalten, Ausgangspunkt war das Motto des Festivals „Schluss mit lustig“. Die einheitliche Grafik kam bei Plakaten, Inseraten, Internetseiten und beispielsweise auch beim TV-Spot zum Einsatz. Ein großes Novum im Jahr 2018 war der Relaunch des Webauftritts, bei dem die Webseiten komplett überarbeitet und u. a. auch für mobile Geräte (Telefone, Tablets) optimiert wurden, die von Festivalbesuchern immer häufiger genutzt werden, um an Informationen zu gelangen.

Im Rahmen der Medienkampagne konnten wir wieder alle Typen von Medien – TV, Rundfunk, Internet, Print und Outdoor – abdecken; unser Ziel war es, eine möglichst breite Schicht von Zuschauern aller Alters- und Gesellschaftsgruppen anzusprechen. Um für eine entsprechende Medienpräsenz des Festivals zu sorgen, haben wir traditionell v. a. mit Medienpartnern zusammengearbeitet. Selbstverständlich wurde auch über die sozialen Netzwerke und Inserate insbesondere in Fachperiodika für das Festival geworben. Die beiden Kernaufgaben der Kampagne waren zum einen das Festival entsprechend publik zu machen und wichtige Informationen zu den Terminen und dem Kartenvorverkauf zu geben, zum anderen der Präsentation der Sponsoren und Partnerinstitutionen des Festivals Raum für Werbung zu verleihen. Eine detaillierte Übersicht über alle Formen der Kampagne bietet der folgende Medienplan. Beide Hauptzwecke der Kampagne wurden im höchst möglichen Maße erfüllt. Das Interesse des Laienpublikums sowie der Fachöffentlichkeit hat die Möglichkeiten im Bereich Kapazitäten in vielen Fällen übertroffen, obwohl es uns bei einigen Produktionen sogar gelungen war, die ursprünglich eingeplante Kapazität aufzustocken. Viele Festivalvorstellungen waren gleich nach dem Start des Kartenvorverkaufs ausverkauft. Insgesamt betrug die Auslastung im Hauptprogramm mehr als 95 %. Bei allen Partnergesellschaften und -institutionen haben wir den Präsentationsmöglichkeiten des Festivals und der Höhe der Partnerbeiträge entsprechend die geforderte Werbebegegnung erbracht.

Zusammenarbeit mit Česká televize

Einer der wichtigsten Bestandteile der Festivalkampagne war die bereits erwähnte Zusammenarbeit mit den Medienpartnern. Der wichtigste Partner ist das tschechische Fernsehen Česká televize (ČT), die 2018 zum Generalpartner des Festivals wurde, was wir sehr zu schätzen wissen. Die Spotkampagne auf den Bildschirmen der Česká televize war die effektivste mediale Unterstützung und wäre für das Festival kaum zu ersetzen. Die Werbespots für das Festival hatten auf sämtlichen Sendern (ČT1, ČT2, ČT24, ČT art und ČT sport) knapp 1.250.000 Zuschauer! Hinzu kamen weitere Tausende Besucher des Servers iVysílání, auf dem uns die Česká televize ebenfalls eine Präsentation des Festivals ermöglicht hatte.

Český rozhlas Vltava – Medien- und Programmzusammenarbeit

Nicht weniger erfolgreich war die Zusammenarbeit mit dem öffentlich-rechtlichen Medium, dem tschechischen Rundfunk Český rozhlas, genauer gesagt mit dem Sender Vltava. Neben einer starken medialen Unterstützung griff die Zusammenarbeit nach den Erfahrungen vom vorherigen Jahrgang auch in den Programmbereich über, wo das Projekt Shakespeares Schädel im Prager Planetarium einen Schwerpunkt darstellte. Mit dem Festival als Ganzes beschäftigte sich der Rundfunksender Vltava in einer ganzen Reihe von Programmpunkten und

eine der Ausgaben der Sendung „Mozaika“ war sogar komplett dem Thema Prager Theaterfestival deutscher Sprache gewidmet.

Weitere bedeutende Medienpartner sind die Wochenzeitschrift Týdeník Echo und der Server Echo24.cz, Radio 1 und Radio Spin, die 14-tägig erscheinende A2; für die Outdoorpräsentation wiederum InsiderMedia und euroAWK, des Weiteren die einschlägigen Server divadlo.cz, i-divadlo.cz und svetadivadlo.cz. Nicht weniger von Bedeutung ist die Zusammenarbeit mit deutschsprachigen Medien wie prag aktuell, Tschechien online, der Zeitschrift „Freundschaft“; große Freude bereitet uns die wiederaufgenommene Zusammenarbeit mit der Prager Zeitung, die ihre Berichterstattung zumindest online fortsetzen konnte.

Die Festivalwerbung in Form von Medienpartnerschaften macht es dem Festival möglich, die Kampagne mit Preisnachlässen von bis zu 80 % zu führen. Ergänzt wird sie von den bereits genannten Inseraten in Fachmedien (Divadelní noviny, Svět a divadlo) sowie der Präsentation des Programms in monatlich erscheinenden Programmheften (Česká kultura, Pražský přehled). Zur Kampagne gehören auch publizierte Interviews mit den Veranstaltern des Festivals oder den gastierenden Theatermachern im Fernsehen, Rundfunk oder in der Presse sowie eine intensive Zusammenarbeit mit Journalisten und Medienvertretern – nicht nur in Form von Pressekonferenzen und dem Versenden von Pressemitteilungen, sondern auch durch einen persönlichen Zugang und Kommunikation mit bedeutenden Kritikern und Journalisten. Für den 23. Jahrgang des Festivals waren wieder an die 80 Journalisten und Medienvertreter aus dem In- und Ausland akkreditiert (zu den bedeutendsten gehören Česká televize, Český rozhlas, Právo und Novinky.cz, Lidové noviny und lidovky.cz, Deník, Hospodářské noviny und iHNed.cz, Divadelní noviny, Týden, Metro, aktualne.cz, Deník Referendum, ARD, Der Spiegel, Mladá fronta DNES, Týdeník Rozhlas, Rádio Svobodná Evropa uvm.).

Realisierter Medienplan

Werbung im Fernsehen

- Česká televize (ČT)
 - Kampagne 5. – 25. 11.
 - 16x 20 Sek. Spot auf den Programmen ČT1, ČT2, ČT24, ČT art und ČT sport
 - Reichweite 18,8 GRP, Reach 14,03%
 - den Spot sahen insgesamt 1 206 106 Zuschauer
 - Logos der Generalpartner und Generalmedienpartner

Werbung im Rundfunk

- Český rozhlas Vltava
 - redaktionelle Unterstützung der Programme Mozaika, ArtCafé, Reflexe: Divadlo!
 - Ausgestrahlte Gespräche mit Veranstaltern und gastierenden Künstlern
 - Gewinnspiel um Eintrittskarten
- Radio 1
 - Große Spotkampagne 10. - 23. 11.
 - 40 Annoncen, 30 Sek.
 - 2x Gewinnspiel um Eintrittskarten
 - 14x Kulturservice 18. 11. – 1. 12.

- Radio Spin
 - Spotkampagne 5. – 16. 11.
 - 30 Annoncen, 30 Sek.
 - Kulturservice 19. 11. – 1. 12.

Outdoor-Werbung

- CLV- und A1-Plakate
 - Werbeflächen im Zentrum Prags, Metro-Stationen, in der Umgebung von Haltestellen und geschäftigen Straßen
 - Dienstleister: InsiderMedia und euroAWK
 - Kampagne 1. 11. – 1. 12.
 - Logo-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- QS-Folie / Aufkleber auf Straßenbahnen 220 x 60 cm
 - Dienstleister: Gesellschaft InsiderMedia
 - Kampagne 16. 10. – 30. 11.
 - Hohe Sichtbarkeit der Kampagne
 - Logo-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- A3-Plakate + LCD-Displays
 - InsiderMedia im eigenen Vertriebsnetzwerk – Warteräume, Büchereien, Institutionen, Mittel- und Hochschulen
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Logo-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen

Werbung in Printmedien

- Echo24
 - Landesweite Kampagne 1. – 15. 11.
 - 2x ganzseitige Insertion in Print- und Digitalversion
 - Logo-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- A2
 - Landesweite Kampagne
 - Insertion 264 x 186 mm
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- Freundschaft
 - Landesweite Kampagne
 - Insertion auf der Umschlagrückseite
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- Svět a divadlo [Welt und Theater]
 - Landesweite Kampagne in der Ausgabe 5/2018
 - Ganzseitige Insertion 170 x 123 mm
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner

- Divadelní noviny [Theaterzeitung]
 - Landesweite Kampagne in der Ausgabe 19/2018
 - Insertion 169,4 x 210,5 mm
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner und Institutionen
- Přehled kulturních pořadů v Praze
 - Ausgabe November 2018
 - Veröffentlichung des kompletten Programms und des Festival-Logos
- Česká kultura
 - Ausgabe November 2018
 - Veröffentlichung des kompletten Programms und des Festival-Logos
- Programmkatalog des Filmfestivals Das Filmfest
 - Insertion 143 x 99 mm
 - Logo des Goethe-Instituts Prag

Werbung im Internet

- Echo24.cz
 - Kampagne 12. – 30. 11.
 - Banner 480 x 300 px
- radio1.cz
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 1220 x 365 px mit Link auf www.theater.cz
 - Publikation eines PR-Artikels
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner, Logo von Radio 1
- advojka.cz
 - Kampagne 5. – 25. 11.
 - Banner 486 x 60 px mit Link auf www.theater.cz
 - Logo-Präsentation der Generalpartner
- svetadivadlo.cz
 - Server der Zeitschrift SaD, Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 460 x 60 px
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- divadlo.cz
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 1736 x 233 px mit Link auf www.theater.cz
 - Roller mit Link auf den PR-Artikel des Festivals
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner, Logo von divadlo.cz
- i-divadlo.cz
 - Kampagne 1. 11. – 1. 12.
 - Banner 728 x 90 px mit Link auf www.theater.cz
 - Artikel über das Festival

- Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- kampocesku.cz
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 476 x 334 px mit Link auf www.theater.cz
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- prag-aktuell.cz und tschechien-online.org
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 728 x 90 px mit Link auf www.theater.cz
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- pragerzeitung.cz
 - Kampagne 1. – 30. 11.
 - Banner 610 x 80 px mit Link auf www.theater.cz
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner
- informuji.cz
 - Hervorhebung der Aktion
 - Veröffentlichung der Pressemitteilung
 - Veröffentlichung des kompletten Festivalprogramms
- [Kulturio.cz](http://kulturio.cz)
 - Veröffentlichung des kompletten Festivalprogramms und Artikel über das Festival
- ticketmaster.cz
 - Banner-Set zur Unterstützung des Ticketverkaufs, positioniert auf den Hauptseiten der entsprechenden Rubriken
 - Logo-Präsentation der General- und Hauptpartner

Print- und weitere Präsentationsmaterialien des Festivals

- Programmhefte
 - Auflage 7.000 Stück, Format 120 x 160 mm
 - Verteilung in Schulen, Institutionen, Cafés, Theaterhäusern und weiteren öffentlichen Räumen, an Festivalpartner, Journalisten und weitere bedeutsame Personen
 - Werbeflächen der Partner: ganzseitig: Ministerium für Kultur, Hauptstadt Prag, Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Goethe-Institut, Česká televize, Český rozhlas Vltava und Škoda Auto; halbseitig: Radio 1
 - Logo-Präsentation aller Partner, Institutionen und Medienpartner
- Programmbroschüren
 - Auflage 700 Stück, Format 195 x 260 mm
 - Verteilung: an Festivalpartner, Journalisten auf der Pressekonferenz, kooperierende Institutionen (Botschaften, Österreichisches Kulturforum, Goethe-Institut,...), gastierende Ensembles und Verkauf an Zuschauer während des Festivals

- Werbeflächen der Partner: ganzseitig: Ministerium für Kultur, Hauptstadt Prag, Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Goethe-Institut Prag, Česká televize, Český rozhlas Vltava
- Begrüßungsansprachen des Deutsch-tschechischen Zukunftsfonds
- Logo-Präsentation aller Partner, Institutionen und Medienpartner
- Roll-Up-Banner des Festivals zur Präsentation
 - Aufstellung auf der Pressekonferenz und in allen Theaterhäusern während der Vorstellungszeit(en)
 - Logo-Präsentation aller Partner, Institutionen und Medienpartner
- Großes Foto-Banner mit Logos der Festivalpartner
 - Aufstellung in Theaterhäusern während der Vorstellungszeit(en)
 - Logo-Präsentation aller Partner, Institutionen und Medienpartner
- Roll-Up-Banners der Festivalpartner zur Präsentation
 - selbständige eigene Roll-Up-Banners der Festivalpartner
 - Aufstellung im Theaterhaus während der Partnervorstellung

Andere Präsentationsformen

- Webseiten des Festivals www.theater.cz
 - Besucherquote: fast 25.000 Einzelbesuche im Zeitraum von September bis Dezember
 - Logo-Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen mit Verlinkung mit ihren Webseiten
- Präsentation auf facebook.com
 - Eigene Seite mit 1.600 Fans – www.facebook.com/www.theater.cz
 - Intensive Kommunikation und Präsentation – Programm, Partner, Gäste des Festivals, Artikel über das Festival
- Pressekonferenz
 - Český rozhlas [Tschechischer Rundfunk], 13. 11.
 - Verteilung der Programmbroschüre
 - Mündliche und bannergestützte Präsentation aller Partner, Medienpartner und Institutionen
- Eintrittskarten
 - Vertrieb durch Gesellschaft TICKETMASTER
 - Logos der Generalpartner auf sämtlichen Tickets
- Werbeartikel mit dem Motiv des 23. Festivaljahrgangs Schluss mit lustig
 - T-Shirts
 - Taschen
 - Spiegel, Ansteckplaketten (Buttons)

23. Pražský divadelní festival německého jazyka
 Představení jsou tlumočena do češtiny
 23. Prager Theaterfestival deutscher Sprache
theater.cz 18.11.–1.12. 2018

23. Pražský divadelní festival
 německého jazyka
 23. Prager Theaterfestival
 deutscher Sprache
 18.11.–1.12.2018 theater.cz

23. Pražský divadelní festival německého jazyka
 Představení jsou tlumočena do češtiny
 23. Prager Theaterfestival deutscher Sprache
theater.cz 18.11.–1.12. 2018

Finanční zpráva 2018

Festival každoročně připravuje rozpočet podle zkušeností z předchozích let, aktuální situace v oblasti fundraisingu a dramaturgického plánu. Usilujeme o hospodaření s vyrovnaným rozpočtem tak, aby mohla být sestavena co nejpestřejší programová nabídka a zároveň byla zajištěna kontinuální činnost organizačního týmu a kanceláře festivalu. Konečná výše rozpočtu je dána především objemem finančních prostředků, které se podaří pro daný ročník festivalu v rámci vícezdrojového financování zajistit.

V roce 2018 se podařilo pro 23. ročník festivalu získat finanční prostředky ve výši cca 550 tisíc EUR. Jedná se sice o částku výrazně nižší než v předchozím roce, vhodný výběr inscenačních projektů a také mimořádná podpora Hlavního města Prahy na nově vzniklý projekt TheaterTreffPunkt Prag však umožnila zachovat plnohodnotný, atraktivní a programově kvalitní ročník a jeho prezentaci v původně plánovaném rozsahu a s nabídkou repríz u většiny hostujících inscenací. Náš veliký dík ale patří samozřejmě všem institucím a partnerským společnostem, které se na financování 23. ročníku festivalu podílely! Finanční zdroje v roce 2018 tvořily zhruba z 90% granty a příspěvky institucí, bohužel už pouhými cca 6% se podílejí sponzorské dary a reklamní spolupráce a zhruba 4% doplňují vlastní zdroje, tedy vstupné a doplňkový prodej.

Zcela zásadní podíl na financování festivalu mají tradičně 4 instituce, jejichž podpora je pro existenci festivalu životně důležitá. Jsou jimi Ministerstvo kultury ČR, které v rámci programu Státní podpory festivalů profesionálního umění poskytlo festivalu nejvyšší dotaci. Dále Hlavní město Praha, jehož podpora je díky udělenému 4letému grantu mimořádně významná i z hlediska kontinuity, a také dodatečně poskytlo i mimořádnou dotaci na zmiňovaný projekt TheaterTreffPunkt Prag. A dalšími dvěma významnými institucemi, které festival dlouhodobě významně podporují, jsou Česko-německý fond budoucnosti a Goethe-Institut. Příspěvky tradičně poskytlo i Rakouské kulturní fórum a Švýcarské velvyslanectví. Podpora z hospodářské sféry měla bohužel i v roce 2018 klesající tendenci. Přesto jsou tyto prostředky pro festival důležité a festival si dlouholetých firemních partnerů velice váží. Patří mezi ně Škoda Auto, Pražská energetika, T-Mobile, společnost Alfery a Atlantic Palace, Strabag nebo Giese & Partner.

Hlavními nákladovými položkami festivalu jsou tradičně veškeré výdaje spojené s hostováním zahraničních souborů (honoráře, cestovní a transportní náklady, diety, ubytování, tantiémy), dále pronájmy divadelních sálů a související jevištní i hledištní služby, pronájem zvukové, světelné a videotechniky, překlady, tlumočení a titulky, produkční a organizační služby, dále jsou to mzdové, osobní a provozní náklady, grafické práce, tisk a reklama.

Spolek THEATER.cz, pořadající festival, dlouhodobě hospodaří bez bankovních či jiných úvěrů, nemá žádné nevypořádané závazky vůči státním ani jiným organizacím a neneviduje žádné nesplacené závazky vůči dodavatelům.

Finanzbericht 2018

Das Festivalbudget wird alljährlich anhand der Erfahrungen aus früheren Jahren, der aktuellen Lage im Bereich Fundraising und des dramaturgischen Plans aufgestellt. Wir sind bestrebt, mit einem ausgeglichenen Haushalt zu wirtschaften, damit ein möglichst vielfältiges Programmangebot zusammengestellt werden kann und zugleich die kontinuierliche Tätigkeit des Organisationsteams und des Festivalbüros gewährleistet ist. Die endgültige Höhe des Budgets ergibt sich vor allem durch das Volumen an finanziellen Mitteln, die für den jeweiligen Festivaljahrgang im Rahmen einer Finanzierung aus mehreren Quellen aufgebracht werden können.

Für den 23. Festivaljahrgang 2018 konnten rund 550.000 EUR aufgebracht werden. Das ist zwar erheblich weniger als im Vorjahr, dank der geeigneten Auswahl an Inszenierungsprojekten sowie der außerordentlichen Unterstützung des neu entstandenen Projekts TheaterTreffPunkt Prag durch die Hauptstadt Prag konnten dennoch ein vollwertiger, attraktiver Jahrgang mit einem hochwertigen Programm und dessen Präsentation im ursprünglich geplanten Umfang sowie ein Angebot an Reprisen bei den meisten gastierenden Inszenierungen aufrecht erhalten werden. Unser großer Dank gehört jedoch selbstverständlich allen Institutionen und Partnern, die sich an der Finanzierung des 23. Festivaljahrgangs beteiligt haben! Die finanziellen Mittel setzen sich 2018 zu rund 90 % aus Fördermitteln und Beiträgen von Institutionen zusammen, Sponsorenmittel und Werbung hingegen waren leider lediglich mit nur noch ca. 6 % vertreten; die Eigenmittel, also Eintrittsgelder und der ergänzende Verkauf, bildeten etwa 4 %.

Einen ganz wesentlichen Beitrag zur Finanzierung des Festivals leisten traditionell 4 Institutionen, deren Unterstützung für das Bestehen des Festivals lebensnotwendig ist. Dabei handelt es sich um das Ministerium für Kultur der Tschechischen Republik, das dank des Programms der Staatlichen Förderung von Festivals professioneller Kunst die höchsten Zuwendungen gewährt hat. Des Weiteren die Hauptstadt Prag, deren Unterstützung aus Sicht der Kontinuität von außerordentlicher Bedeutung ist, da sie das Festival mit einem 4-jährigen Förderprogramm unterstützt und zusätzlich außerordentliche Fördermittel für das genannte Projekt TheaterTreffPunkt Prag zur Verfügung gestellt hat. Zwei weitere bedeutende Institutionen, die das Festival langfristig fördern, sind der Deutsch-Tschechische Zukunftsfonds und das Goethe-Institut. Die Unterstützung seitens der Wirtschaftsbranche wies leider auch im Jahre 2018 eine sinkende Tendenz auf. Dennoch spielen diese Mittel für das Festival eine wichtige Rolle, und das Festival bringt seinen langjährigen Firmenpartnern, zu denen Škoda Auto, Pražská energetika, T-Mobile, Alfery und Atlantic Palace, Strabag oder auch Giese & Partner zählen, hohe Wertschätzung entgegen.

Die wichtigsten Kostenpositionen des Festivals sind traditionell sämtliche Ausgaben in Verbindung mit den Gastspielen ausländischer Ensembles (Honorare, Reise- und Transportkosten, Diäten, Unterkunft, Tantiemen), des Weiteren Mieten für die Theatersäle und damit zusammenhängende Dienstleistungen, die Anmietung von Klang-, Licht- und Videotechnik, Übersetzungen, Dolmetschen und Übertitel, Produktions- und Veranstaltungsdienstleistungen, des Weiteren Lohn-, Personal- und Lohnkosten, grafische Arbeiten, Druck und Werbung.

Der Verein THEATER.cz, der das Festival veranstaltet, wirtschaftet langfristig ohne Bankkredite und andere Kredite, hat keine offenen Verbindlichkeiten gegenüber staatlichen und anderen Organisationen und verzeichnet keine unbeglichenen Verbindlichkeiten gegenüber seinen Lieferanten.

Předběžné orientační vyjádření výdajů a příjmů
při organizaci a realizaci 23. ročníku festivalu:

Vorläufige Darstellung der Ausgaben und Einnahmen
während der Vorbereitung und Durchführung der 23. Festivalausgabe:

Výdajové položky / Ausgabeposten (EUR)

Honoráře hostujících souborů a související náklady (tantiémy, diety, doprava a transport techniky, dekorací) Honorare gastierender Ensembles und zusammenhängende Kosten (Tantiemen, Tagegeld, Reisekosten sowie Kulissen- und Techniktransport)	182.500
Nájmy divadelních prostor, technické a hledištní služby Miete der Theaterräume, Bühnen- und Zuschauerraumdienste	69.500
Produkční náklady (ubytování, doprava, překlady, tlumočení a titulky, světelná, zvuková, projekční a další technická zařízení, organizační služby, distribuce vstupenek, ...) Produktionskosten (Unterkunft, Reisekosten, Übersetzungen, Dolmetschen und Übertitel, Licht-, Ton-, Projektions- und weitere technische Anlagen, Organisation, Eintrittskartenvertrieb,...)	149.500
Dramaturgie, provozní a mzdové náklady, daně a odvody Dramaturgie, Betriebs- und Lohnkosten, Steuern und Abgaben	99.000
Propagace, tisk, výroba, grafika Werbung, Druck, Herstellung, Grafik	44.500
Celkem / Gesamt	545.000

Příjmové položky / Einnahmeposten (EUR)

Poskytnuté dary / Spenden	5.500
Sponzorská spolupráce / Zusammenarbeit mit Sponsoren	28.000
Přijaté příspěvky a dotace – instituce / Subventionen und Zuschüsse - Institutionen	501.000
Vstupné a příjmy z merchandisingu Einnahmen von Eintrittskarten und Merchandising	15.500
Celkem / Gesamt	550.000

23. Pražský divadelní festival německého jazyka

23. Prager Theaterfestival deutscher Sprache

18. 11. — 1. 12. 2018

Pořadatel / Veranstalter — THEATER.cz, spolek / Verein

Ředitelka / Direktorin — Jitka Jílková

Manažer festivalu, PR / Festivalmanager, PR — Milan Neubauer

Dramaturgie festivalu / Dramaturgie des Festivals — Petr Štědroň, Jitka Jílková

Produkce / Produktion — Šimon Borecký, Petr Voříšek, Veronika Pišlová, Zdeňka Rudolfová

Koordinátorka pro překlady / Koordination Übersetzungen — Štěpánka Kudrnáčová

Překlady, titulky, tlumočení / Übersetzungen, Übertitelungen, Dolmetschen — Štěpánka Kudrnáčová, Jitka Jílková, Petr Štědroň, Silke Klein, Kateřina Sitařová, Monika Loderová, Miriam Neudertová

Asistenti produkce, tlumočení / Produktionsassistenten, Dolmetschen — Kristina Hiršalová, Karolína Kotrbová, Kateřina Bláhová, Emil Rothermel, Julie Matesová

Grafická koncepce / Graphische Konzeption — Mikuláš Macháček, Kateřina Baránková – zetzetz

Fotodokumentace / Fotodokumentation — KIVA, Tomáš Rubín

Ticket Service — Amálie Bulandrová, Vendula Kacetlová

Své scény poskytly / Ihre Bühnen stellten zur Verfügung — Divadlo na Vinohradech / Theater in den Weinbergen, Český rozhlas / Tschechischer Rundfunk, DOX+, Divadlo Archa / Theater Archa, Nová scéna Národního divadla / Neue Bühne des Nationaltheaters, Divadlo Na zábradlí / Theater Am Geländer, Divadlo Komedie / Theater Komödie, Stavovské divadlo / Ständetheater

Jury — Cena Josefa Balvína / Josef Balvín-Preis — Divadelní noviny – Lenka Dombrovská, Josef Herman, Vladimír Hulec, Jan Kerbr, Lenka Šaldová

Prodej vstupenek / Kartenvorverkauf — TICKETMASTER

Festival získal prestižní značku EFFE – Europe for Festivals, Festivals for Europe.

Dem Festival wurde die EU-Qualitätsmarke EFFE – Europe for Festivals, Festivals for Europe – verliehen.

Děkujeme všem za přízeň a spolupráci.

Vynasnažíme se nezklamat vaši důvěru ani v roce 2019,
při 24. ročníku festivalu!

Herzlichen Dank für Ihre Zusammenarbeit.

Wir tun unser Bestes, um Ihr Vertrauen auch im Jahr 2019,
bei der 24. Festivalausgabe nicht zu enttäuschen!

© 2018 THEATER.cz, z.s.

Karlovo náměstí 28, 120 00 CZ - Praha 2

Tel. +420 222 232 303

E-mail: office@theater.cz

www.facebook.com/theater.cz

www.theater.cz

Díky a na shledanou v listopadu 2019!
Danke und auf Wiedersehen im November 2019!

theater.cz